

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Tizenötödik évfolyam
2004. február

2

Tartalom

Tanulmány

Boross Géza: Szószéki küzdelem a társadalmi devianciák ellen. (XIII. részlet) A gonosz kívánság mint homiletikai probléma	63
--	----

Vasárnapi prédikációk

Id. Balogh Károly: Az elkerült ember... Lukács 10,30–33	67
Rigmányi Arnold: Boldogok az irgalmasok. Máté 5,7	68
Szász Csaba: Önzetlenül Istenre bízni az életünket! Jób 1,21; 2,10	70
Székely József: Az Ő szavára lesz nagy csendesség. Márk 4,35–41	74

Prédikációk böjtfőre

Visky János: Ninive böjtje. Jónás 3,5–10.....	78
Zergi Gábor: „... és megbocsáttatik...” 3Mózes 4,27–35.....	81

A Genezáret partján

Hafenscher Károly: Egyetértés	84
-------------------------------------	----

Alkalmi prédikációk

Imakalendárium a 2004. évre	86
<i>Ifjúsági bibliaóra:</i> Móra László Tibor: Timótheus – Jézus Krisztus jó vitéze. 2Timótheus 2,1–4.....	89
<i>Rádioprédikáció:</i> Farkas Antal: Bölcsesség vagy bolondság? Példabeszédek 1,7.....	91
<i>Úrvacsorai igehirdetés:</i> Gáll Sándor: Átváltozás. 1Korinthus 11,23.....	93
<i>Keresztelési igehirdetés:</i> Horváth Hunor: Amikor az Isten és ember neve egybeolvad... Máté 28,18–20 és Filippi 2,9.....	94
<i>Esketési igehirdetés:</i> Szilágyi Imre: Ha így szeretett minket Isten... 1János 4,11	95
<i>Temetési igehirdetés:</i> Kurta-Tötös Szabolcs: Elhullt a virág, de Istenünk beszéde mindörökké megmarad. Ézsaiás 40,6–8	97

A címlapon a Kolozsvár-Újalsóváros keresztelőkészlete látható.
Készítette Fuhrmann Károly

A hátlapon: Túrmezei Erzsébet *A refrén* c. verse olvasható

Tanulmány

Boross Géza

Szószerki küzdelem a társadalmi devianciák ellen *

(XIII. részlet)

9. A gonosz kívánság mint homiletikai probléma

9.1. A homiletikai szituáció

Ha van a Bibliának s így a keresztyén-keresztény szószerknek időszerű mondanivalója a mai magyar társadalom számára, akkor az egyik ilyen üzenet a Tizedik Parancsolat. Társadalmunk a kívánságok társadalma. A kielégíthetetlen kívánságok kielégítésének a társadalma. Az irigység, a mohóság, a szerzés és megszerzés társadalma. Az „ösztönök támadásának”, az egyre agresszívebbé váló kívánságoknak a társadalma. Gyökere az a világszemlélet, melyet egy jó emberöltővel ezelőtt a szenvedélyes kívánságok embere, Ady Endre fogalmazott meg a „Sóhajtás a hajnalban” c. versében. Íme a részlet: „Mennyi öröm zúg és mind a másé, Mennyi arany cseng és mind a másé. Mennyi erő küzd és mind a másé. Mennyi asszony van és mind a másé. Mennyi új kéj zsong és mind a másé. Mennyi szándék tör és mind a másé. Mennyi minden van, mennyi szép minden, mennyi szent minden és mind a másé.” Posztmodern korunk emberének szomjúságát, ürességét, irigységét, röviden a kívánságát ennél plasztikusabban nem is lehetne kifejezni.

E néhány költői sor mindennél többet mond korunk társadalmának antropológiai, pszichológiai és szociológiai problémáiról. Emberek milliói élnek egymás mellett, egymással élet- és munkaközösségben azzal a keserűséggel, nekik nem adatott meg ami a máséknak. „Mennyi minden van” ámul rá az ember a világra, az élet értékeire – de mind a másé. Ez a „sóhajtás” tulajdonképpen az antiszociális magatartás magyarázata. Legyen az enyém ami a másé. Hogy ez a vágy mire képes, jól láthatjuk már a Bibliából is. Gondoljunk csak Dávid király paráznaságára és gyilkosságára (2Sám 11,1 k). Avagy Nábót szőlőjének erőszakos királyi kisajátítására (1Kir 21,1 k). Avagy Aszáf kesergésére a templomajtóban, látván a gonoszok jó szerencsését (Zsolt 73,1 k). De a bibliai időkön túl a Krisztus születése utáni évezredek történelme, a hódító háborúk, a keresztes hadjáratok, a gyarmatosítás, a forradalmak, a világháborúk gyökere mi más, mint az irigység: mennyi nyersanyag van és mind a másé, mennyi élettér van és mind a másé, mennyi kenyér van, munkaerő van, felfedezés van, művészet van és mind a másé. Ami a maxitörténelmet mozgatja, az mozgatja a minitörténelmet is, a társadalmi együttélés hétköznapjaiban lejátszódó drámai eseményeket. A másik ember javainak, sikereinek irigylése, megkívánása, megszerzésére törekvés mindennapi jelenség a mai társadalomban is. Jelen van a kívánság gerjedelme a gyülekezetben is, a családokban, tudományos munkában, kultúrában, művészi világban. Nincs az életnek olyan területe, nincs olyan foglalkozás, szakma, ahol ne okozna feszültséget, olykor tragédiát az irigység, az állandó összehasonlítás, a kisebbségi érzés, a jogfosztottság érzése. És nem is alaptalanul. Lehet-e valamit tenni ez ellen a kórokozó ellen? Ez ellen a bűn ellen? Lehetséges-e egyáltalán befolyásolni az emberi közgondolkodást, a közérzést, az uralkodó mentalitást?

---

* Bp. 1999.

9.2. A kerygma

9.2.1. Szószékeink első feladata az adott szituációban a kívánság teológiájának a feltárása. A kívánság teológiáját a Róm 7,7 kk-ban adja elénk a Biblia. Itt világosodik ki az isteni tiltás, a „ne kívánjad” teológiai jelentősége. Az a tény, hogy a bűn lényegének megértése annyi, mint a kívánság megértése. Ezt a teológiai etikai összefüggést a Római levél magyarázóí közül – úgy tűnik – leginkább Kálvin értette meg. Ezért az ő magyarázatát idézzük: „...az apostol azt mondja: olyan elnéző volt önmagával szemben, hogy... a szívében rejtőző bűnt nem vette fontolóra... abban a téves hiedelemben ringatózott, hogy a kívánság nem gátolja az igazságot. Csak akkor értette meg végre, hogy ő bűnös, amikor észrevette, hogy a törvény tiltja a kívánságot, melytől egy ember sem mentes... az utolsó parancsolatban Isten akkora romlatlanságot kíván tőlünk, hogy semmiféle bűnös kívánság ne csábítson minket a rosszra, még ha nem is adjuk hozzá beleegyezésünket... Isten ezzel a parancsolattal elhatol egészen a kívánságig, mely rejtettebb az akaratnál...Fenn kell tartanunk a különbséget az elhatározásig jutó gonosz vágyak és a kívánság között, mely szívünket úgy csiklandozza és befolyásolja, hogy ösztönzésével félúton megáll és nem válik tetté...”

9.2.2. A kívánság teológiai összefüggéseinek feltárását folytatni kell a kívánság lélektani összefüggéseinek feltárásával. A kívánság lélektanát a Jakab 1,14 k tárja fel a legvilágosabban. A modern kriminálpszichológiai és szociológiai szakirodalom a maga konkrét példáival, megdöbbenő eseteivel a legmeggyőzőbben igazolja a Biblia realizmusát. Locusunkat Budai Gergely így magyarázza: „... a kísértés az ember érzéki vágyából származik. Az érzéki vágy kétségtelenül sátáni inspiráció hatása alatt van. Isten is állandóan inspirál, de a sátán is... Jakab azt akarja leírni, miképpen jön létre a peiradzeszthai folyamata s miképpen megy végbe. A kívánság (epithümia) gyökere nem Istenben rejlik, hanem az emberben. Jelentése mint általában az ÚT-ban sensu malo értendő: bűnös vágy, az ember érzéki, bűnös vágya, az emberi lélek mélységében rejlő bűnre való hajlam... Az epithümia mint valami meretrix az ember akaratát magához „vonja” csábítja (édesgeti!). Végül az ember mintegy csalétekkel megfogatik. Arról van tehát itt szó, hogy az ember a saját vágyával azonosítja magát, azzal egyesül és így megtermékenyülve szüli a bűnt... Jakab azt mondja itt, hogy a kívánság (epithümia) hasonlít egy kéjnökhöz, aki az ember akaratát elcsábítja (mint ahogy a vadász és halász törbe ejti, megejti a zsákmányát) s viszonyuknak gyermeke a bűn, amely aztán az egész embert hatalmába keríti s végül a halálát okozza...”

9.2.3. A gonosz kívánságok kiélése ellen folytatott szószéki küzdelem harmadik feladata a gonosz kívánságok megtagadásának inspirálása, motiválása. A Kol 3,5 egyenesen arra szólít fel, hogy „öldököljük meg” a paráznaságot, tisztátalanságot, bujaságot, gonosz kívánságot (!), a fősvénységet és a bálványimádást. Ezen a ponton derül ki a legvilágosabban, mi a bibliai vélemény a manapság annyit emlegetett „önmegvalósításról”, hogy miért kívánta Jézus a maga mindenkori tanítványaitól az önmegtagadást (Mt 16,24) s hogy a mindmáig legjobb református lelkigondozó, az öreg Szikszai miért hasonlított *Thielicke* Über die Wirklichkeit des Demonischen, Das Geheimnis der überpersönlichen Mächte” c. időtálló tanulmányára.

9.3. Paradigmák

9.3.1. Első paradigmánk a méltatlanul elfeledett magyar református próféta, Csikesz Sándor 1933. január 1-én a debreceni nagytemplomban a Mt 6,13 b alapján „Kísértés és szabadulás az újesztendőben” c. sok tekintetben ma is időszerű prédikációja. A mondanivaló lényege az, hogy az újesztendő a kísértés nagy alkalmá: „Nem bizonyos, hogy

reménységeink közül egy is valóra válik. De egy bizonyos: a kísértés. Ebből szakad reánk bőven az új esztendőben is. Reánk zúdul, mint az időjárás viszontagsága... A halálos kísértő álarca az új esztendő. Akit nem tud az újság ingerével elcsábítani, annak a kísértő a mindennapi élet egyformaságába rejtőzködik el. Ilyenkor úgy jó rád az élet mindennapi sodrában, mint egy parányi, jelentéktelen kezdet. A legnagyobb fúró is egy parányi hegygel kezdődik, picinyke, szinte tűfinomságú hegygel. Mégha alagutakat fúrnak át az Alpokon, a hegyóriások gránittömegén keresztül, annak a fúrógépezetnek is piciny gyémánthegeye van. Ezzel kezdődik, hogy egyre zuhatagosabban, lavínásabban örökre elhatalmasodjék a kísértet ereje. „Csak mint 40 órára szóló kölcsönt” úgy súgja bele a leendő sikkasztó fülébe. „Egy pohár bor úgysem árt meg” – így súg, míg a részeg garázda nem lesz gyilkos. Az első csók örömeivel ejti meg az érzéki vágy emberét. Az első sikerrel teszi védtelenné, játékszerévé a közélet férfit. Az első ártatlan flörttel cédává a hitvest. Egy parányi szűrő megjegyzéssel árulóvá a hű barátot. Szemnek, szívnek tetszetős falatba van elrejtve a kísértés horgonya. Elvesztél ha megakad rajta a szemed. Körül-óvakodod, szimatolod, körül-sompolygod a kísértést. Ó, ha látnád a Sátánt és az ő angyalait, hogy összevillan ilyenkor a tekintetük. Óh, látnád Jézust, hogy elborul ábrázata? Ha Isten kegyelme nyitja meg szemeinket, akkor megláthatjuk a kísértőt egész valójában, amint felveszi az új esztendő minden napját, mint új álarcot, hogy reá ne ismerjünk... mindig olyanformán öltözködik s kendőzi magát, hogy vágyaink (!) megtestesülését lássuk benne és lépre menjünk, mint a képekönnyvel csalogatott gyermek, mint a cukorral odaédesgetett kisleány, mint a zsíros konccal odacsábított eb, mint az ízes maggal törbecsált madár...” Igehirdetők ezután arról szól, hogy nincs más menedékünk a kísértés elől, mint az örökkévaló Isten, a léleknek Istenhez menekülése – az imádság. – Csikesz Sándornak ez az igehirdetése az egyik magyar református örökség! Tanulságos paradigma, hogyan lehet küzdeni kijózanító módon a gonosz kívánságok formájában reántörő kísértések ellen.

9.3.2. Második paradigmánk Walter Lüthi „Az emberszív” c. az Ex 20,17 alapján mondott prédikációja a tízparancsolatról tartott sorozatban. A hatalmas sodrású prédikáció a Tizedik Parancsolat jelentőségének méltatásával kezdődik. „...A tízparancsolat – olvassuk a bevezetés első mondataiban – különösen behatóan fedi fel előttünk állapotunkat, rámutat megköztözöttségünkre, különösen bepillantást enged a szolgálat és a szolgaság házába, amelyikben lakunk. De ez az utolsó parancsolat különös kedvességgel és hűséggel Krisztushoz akar vezetni bennünket, a Szabadítóhoz és Megváltóhoz... Azaz, hogy Isten ezt mondja »ne kívánd« szükségessé válik alámenni a pincébe, a lélek pincehelyiségébe.” – Mielőtt azonban igehirdetők alávinne a pincébe, még rámutat először arra, hogy úgymond: „mily nagy jelentőséget ad Krisztus is ennek az utolsó, az alsó helyiségekbe alávezető parancsolatnak... a hegyi beszédben nem fárad bele, hogy szemünk elé tartsa ezt a X. parancsolatot (Mt 5,21 k).” Másodszor: „Pál apostol is szembetűnően hangsúlyozza ennek a X. parancsolatnak a jelentőségét, amikor a törvényről szól, valamennyi szavát a X. parancsolat szavaiba akarja összefoglalva látni: Ne kívánjad (Róm 7,7). Ezután következik az „alászállás”. Igehirdetők a modern lélekkutatásra hivatkozva szól a „tudatalatti” világ jelentőségéről. Rámutat ennek kapcsán, hogy úgymond „A modern lélekkutatás egyébként semmi oly lényegest nem hoz napvilágra, ami a fő dolgot illetően a Bibliában az ember lényegéről már régóta nem volna meg.” Amit a modern lélekkutatás „tudatalattinak” nevez, azt a Biblia „szívnek” hívja. Az emberi szívre jellemző tulajdonság a kívánság, azaz: „forró vágyódás az után, amije nincs az embernek, még nincs, vagy már nincs meg, ami immár a másé.”

A tizedik parancsolattal „Isten határt szab szívünk telhetetlensége elé, mértékletességre, önuralomra is hív fel bennünket.” „Ma már – folytatja – némely átmeneti tévely-

gés után, a modern lélektan is tudja, hogy alig van ártalmasabb, önmeghasonlásterhe-
sebb és önrombolóbb, mint az embernek korlátlan magakiélése. Sokat mondó példával
él: „A berni emberek... úgy bánnak ösztöneikkel, mint a hegy lakói a szánukkal. A hegyi
lakó nem ereszti neki a szánt, inkább lassan engedi, mert különben fékezhetetlen iram-
ban lendülne s a meredek sziklafalon mélységbe zuhanhatna.” Alkalmazás: „Isten való-
ban jót akar velünk, amikor ebben az utolsó parancsolatban még ezt mondja nekünk:
Lassan járj! Légy észnél! „Ne kívánd.” – Igehirdetők ezután azt a gondolatot részletezi,
hogy úgymond: „Bennünk titáni, bűnös kívánság lappang, hogy behatoljunk abba és
megragadjuk, ami az Istené.” Ezután szól a 12 cinkostársról, melyet Jézus leplezett le a
Mk 7,21–22-ben, melyek a gonosz gondolatok, házasságtörések, paráznaságok, gyilkos-
ságok, lopások, telhetetlenségek, gonoszságok, álnokság, szemérmertlenség, gonosz szem,
káromlás, kevélység, bolondság. – Jézus maga száll síkra ezekkel az erővel szemben.
„Amilyen igaz, hogy meghalt érettünk, amilyen igaz, hogy feltámadott halottaiból, a mi
pincénkbe is szabadságot hozott. Azóta van szabadság... Azóta van értelme, hogy a siker
reményével álljunk ellene ennek a 12 zord cinkostársnak...” – Lüthi végül is a 126. zsol-
tár himnikus idézetével fejezi be prédikációját. Ez a prédikáció – még így részleteiben is
– mutatja, mit is jelent szószéki küzdelmet folytatni a társadalmi devianciák ellen.

9.3.3. A harmadik paradigma Martin Hubacher berni lelkipásztornak a nyolcvanas
évek közepén „Kísértés és szabadulás” c., a Mt 6,13a alapján mondott igehirdetéséből
néhány részlet. Igehirdetők a bevezetésben azonnal megmondja, mik azok a kérdések,
amivel az alapige nem foglalkozik: honnan származik a gonosz, van-e sátán vagy sem,
vihet-e minket egyáltalán kísértésbe Isten? Ezek helyett azt kívánja megmutatni, miért
tanít Jézus így imádkozni: Ne vigy minket a kísértésbe, de szabadíts meg minket a go-
nosztól! Majd így folytatja: „Jézus nagyon jól tudja, miért tanít így imádkozni bennün-
ket. Ő maga is saját tapasztalatból ismeri a kísértés erejét. Beletekintett a mélységeibe.
Jobban tudja mint mi, hogy hálójából és fojtogató öleléséből saját erőnkől sohasem
szabadulhatunk meg. A kísértéssel nem kokettál és játszadozik az ember. Azzal össze-
szedetetten teljes energiával kell szembeszállni, a fölényeskedő és magabiztos önteltség
mit sem használ ellene. – A kísértés váratlanul és túlerővel támad, gyorsan és hirtelen,
mint a halál: Váratlanul jön, mint derült égből a villámcsapás. Megbénítja akaratodat és
erődöt. Kiszolgáltatottá tesz mint a madarat, amely megbénul a kígyó merev tekintetétől.
Egyszerre csak úrrá lesz rajtad az izzó szenvedély, a kétség, a szomorúság, a kimondha-
tatlan fájdalom, amely megnémít vagy arra késztet, hogy felüvölsz. Hirtelen elsötétül
minden, mintha Isten elrejtette volna atyai arcát, magadra maradsz. Úgy érzed, mintha
elhagyott volna a jó szellemed és Isten elfelejtkezett volna rólad...” – Igehirdetők ez-
után szól az öröm és a szenvedés kísértéséről, buzdít az alapige imádságára. Majd így
fejezi be: „Aki így könyörög, Szabadíts meg minket a gonosztól, az Isten csodálatos
jövendőjének *ügyvédje*, sőt talán siettetője lesz. Szabadíts meg minket a gonosztól, ez a
keresztység SOS jele egyúttal segélykiáltása: Jövel Jézus, jövel, ó Napsugár, kelj fel.”

Textuárium: Ex 20,17; – 2Sám 11,1 k; – 1Kir 21 k; – Zsolt 73,1 k; – Mt 6,13; Mk 7,
21–22; – Jn 16,11; – Róm 7,7; Kol 2,15; Kol 3,5; – Jak 1,12 kk; – 1Pt 4,2.

Vasárnapi prédikációk

Id. Balogh Károly

Az elkerült ember...

Alapige: Lukács 10,30–33
Bibliolvasás: 1Péter 1,22–25

Egy rövid történet áll előttünk, mely elmondja, hogy egy utas embert megvertek, kifosztottak és az arra járók közül többen elkerülték. Mi közünk van ehhez a régi történethez? Mi nem járjuk a jeruzsálemi utat, minket nem vertek meg s így nem is kerültek el siető emberek. Ha egy kicsit mélyebben belenézünk a történetbe, észre vesszük, hogy nem idegen tőlünk ez a régi esemény.

I. Mindannyian utasok vagyunk. Lehet, hogy nem Jeruzsálemből megyünk Jerikó felé, de azért utazunk a bölcsőnktől a koporsónk felé, életünk egyik partjától a tulsó part felé. A temetési énekünk szépen fejezi ki: „Utas vagyok e világban...”

Igeszakaszunkban nincs leírva, hogy az egykori ember miért utazott? Valami célja volt, valamit el kellett végeznie, nem tudjuk az úti célját. Annyi bizonyos, hogy nem véletlenül ment. Isten örök titokvégzése küldte el valamiért.

A mi utazásunk se végtelen. Isten adta életünket, kijelölte utunkat. Amit reánk bízott, azt el kell hogy végezzük, ahova küld, öntudatlanul is oda kell mennünk.

II. A jeruzsálemi utast megtámadták a rablók, kifosztották, megsebesítették, otthagyták félholtan. Szomorú eset, de ma is, velünk is megesik, vagy megeshet. Rengeteg a megtámadott, kifosztott, megsebesített ember, mert sok rabló ólálkodik az utakon. Igaz ez testi értelemben, de még igazabb lelki értelemben. Leselkednek a rablók mind testünkre, mind lelkünkre.

Sok a kifosztott ember, aki elveszítette házát, földjét, más vagyontárgyát vagy éppen állását, munkahelyét.

Sok a kifosztott ember, akinek elrabolták nyugalma, békességét, boldogságát, élet-társát, gyermekét, jövőjét és hitét.

Rengetegen hevernek az élet országútján „félholtan...” Ott van ezek között sok erdélyi gyülekezet... „Az a neved, hogy élsz, holott halott vagy...” Mondjuk ki, mert ez az igazság, ott fekszik az út szélén, félholtan Erdély magyarsága is.

Nem idegen tőlünk ez a régi történet, rólunk beszél!

III. A történet szerint arra ment egy pap, egy lévita és elkerülték. Ott feküdt az út szélén a kikerült ember.

Ez a jelenség sem idegen tőlünk. Nagyon sok az elkerült ember ma is. Gondoljunk az elkerült apákra, anyákra, akik talán egyedül élnek. Hogy várják, hogy gyermekük, unokájuk benyissa az ajtót, válthassanak egy pár szót övéikkel! Gondoljunk az elkerült testvérekre, akik egy házrészért, egy földért, esetleg néhány bútordarabért, vagy egy csekély örökségért elkerültek egymást.

Gondolhatunk barátokra, ismerősökre, szomszédokra, akik egész jelentéktelen dolgokért kerültek egymást, olyanok, mint a félholtak.

Kell gondolnunk az elkerült templomokra, egyházi intézményekre. Lehet, hogy a lekipásztor nem úgy mosolygott, ahogy valaki elvárta, esetleg nem úgy szólt, aztán már kerültek, mint a jeruzsálemi utast.

Milyen szomorú látvány egy elkerült család, egy elkerült templom. Órizzen Isten mindannyiatokat, hogy ne legyetek elkerült emberek!

IV. Történetünkben az áll, hogy nem mindenki kerülte el a félholtat, a kifosztottat. Egy idegen, egy samáriai utas könyörületességre indult. Megsajnálta az út szélén heverő embert. Segített rajta. Kimosta sebeit s további gyógyításáról is gondoskodott.

Ez az ember az isteni szeretet hordozója volt. Ezt az isteni szeretetet hordozta Jézus, és hordozza ma is.

Az az örömmérete ennek az Igének, hogy az isteni szeretet hordozója könyörületességre indul ma is, most is.

Ha kirabolnak, ha megsebesítenek, ha ott fekszünk félholtan életünk országútján, nem kerül el Jézus. Ha nagyon összetörten, lelkünket roskadozva visszük, Ő csendesen, váratlanul megáll mellettünk, megsimogat, átölel. Sebeinket meggyógyítja s további gyógyulásunkról is gondoskodik. Aki könyörült a kifosztottan azt ígérte a fogadónak, hogy mikor visszajön, megfizet minden költséget, fáradságot.

Jézus nemcsak ígérte, már meg is tette. Megfizetett érettünk, helyettünk. Vérével fizetett és sebeivel gyógyított... „Mi az Ő sebeivel gyógyulánk meg.”

Mi, akik hallottuk ezt a régi történetet, kaptunk egy parancsot attól, akinek adatott minden hatalom mennyen és földön. A parancs így hangzik „Eredj el, és te is akképpen cselekedjél...” (10,37)

Elmenvén nyitott szemmel járjunk. Ne csak nézzünk, hanem lássunk is. Vegyük észre a megsebesített testvéreinket, lássuk meg az út szélén heverő kifosztottakat! Ne legyen közöttünk elkerült ember!... Krisztus tanítása szerint induljunk könyörületességre mi is! Ámen.

Rigmányi Arnold
Maroscsapó

Boldogok az irgalmasok

Alapige: Máté 5,7
Bibliailvasás: Máté 5,1–12

A felolvasott Ige Jézus boldogmondásai közül való, amelyet tanítványaihoz intéz. Nem csak a tizenkettőhöz, hanem egy tágabb tanítványi körhöz, s ebben a beszédében a mennyek országának törvényeit adja át nekik. Ezek a törvények minden más közösség törvényétől eltérőek. Egy olyan világ törvényei ezek, amelynek mássága egy más magatartásban mutatkozik meg, egy olyan magatartásban, amely a világ szemében talán különtség vagy éppen balgaság, de aki vállalja ezt az életformát, az megtapasztalhat valamit Isten országának édes titkaiból.

A hegyi beszéd boldogmondásai – Luther szerint – egy kedves, nyájas kezdetét képezik Jézus tanításának és prédikációjának, mert Jézus nem úgy lép fel mint egy törvénytudó, parancsokkal, fenyegetésekkel, tilalmakkal, hanem a legbarátságosabban, csupa gyönyörködtető dolgokkal, kedves ígéretekkel. A Hegyi Beszédben Jézus szava nem tiltásokat tartalmaz, hanem azt, hogy milyen legyen a másik emberhez való viszulásunk.

Minden egyes boldogmondás első szava az, amely a mai alapigénknek is a kezdete, vagyis az, hogy „boldogok”. Boldogok a lelki szegények..., boldogok, akik sírnak..., boldogok az irgalmasok...

Azt mondhatjuk, hogy minden emberi törekvés célja a boldogság. De „...*Mi az, mi embert boldoggá tehetne?/ Kincs? Hír? Gyönyör?*” – kérdezi a költő (Vörösmarty M.), s

vele együtt kérdezi minden emberi nemzetség. – *Legyen bár mint özön,/ A telhetetlen elmerülhet benne,/ S nem fogja tudni, hogy van szívöröm...*”/ Igen testvéreim, ebben szokta az ember leggyakrabban a boldogságot keresni, a kincsből, a hírből s a gyönyörökben.

Tudjuk, hogy mindig voltak és vannak olyanok, akiket egyszerűen rabságba ejt a pénznek, az anyagi gazdagságnak, a jólétnek az imádata. Minden gondjuk és igyekezetük afelé tart, hogy vagyonukat gyarapítsák, hogy mindenük meglegyen, s ebben az anyagi jólétben vélik megtalálni a mindnyájunk által keresett és óhajtott boldogságot. Vajon akik eddig ezekben a dolgokban keresték a boldogságot, megtalálták-e? Vajon meg lehet-e egyáltalán találni az anyagi jólétben azt a boldogságot, amiről Jézus beszél a boldogmondásokban? Nem! Azt a boldogságot, amiről Jézus beszél, azt nem lehet az anyagi jólétben megtalálni. Az anyagi jólét adhat az embernek ebben a földi életben részboldogságot, valamennyi földi örömet, de sohasem azt az igazi boldogságot, amiről Jézus beszél. A mulandó kincs, a földi gazdagság sohasem ad az embernek igazi boldogságot. Boldogtalanságot azonban annál inkább!

A történelem folyamán sokan emberi eszmék győzelméért harcoltak, és a hírnév megszerzésében látták és remélték életük boldogságának megvalósulását. De mielőtt győztek volna, mielőtt még hírnevet szereztek volna, megbukott az emberi eszme, s vele együtt odalett a szerzett hírnév.

Sokan keresték és keresik manapság is a boldogságot például a művészetekben, melyek tényleg adhatnak némi felüdülést, kikapcsolódást, örömet és élvezetet az embernek. De ez még nem a teljes, igazi boldogság. Sajnos, sokan vannak, akik alkohollal, kábítószerrel ámitják magukat és meglegédeknek egy olyan hamis boldogságérzettel, amely csak ideig-óráig tart. Az ilyen emberek további „boldogsága” már egy újabb adag alkoholtól vagy kábítószertől függ. Vajon meg lehet-e találni ezekben a dolgokban a boldogságot? – A kincsből, a hírből, a gyönyörben?

A boldogság témájáról mindig beszéltek az emberek, de még mindig nem merítették ki. Amíg ember lesz a földön, mindig fel lehet majd tenni ezt a kérdést, hogy mi a boldogság?

Ezt a kérdést az ember akkor tette fel legelőször, amikor elveszítette a boldogságot, amikor elveszítette az ő Teremtőjétől kapott boldog állapotot. A boldogtalan ember kérdése tehát ez. S talán mindnyájan azt kérdezzük, ki az, aki eligazíthat bennünket ebben a kérdésben: mi a boldogság? A felelet pedig így szól, hogy csakis az, aki arra teremtett bennünket, hogy boldogok legyünk.

Az a boldogság, amelyről Jézus beszél, és amelyet Isten ad, túl van az emberi elképzeléseken, s ez nem más, mint Isten szeretetének legnagyobb ajándéka. Az igazi boldogság nem földi, hanem mennyei, nem anyagi, hanem lelki, csupán hittel megszerezhető javakban áll.

Az Ószövetségben szinte 50 helyen olvashatunk arról, hogy kik a boldogok. Jézus boldogmondásait ezek folytatásának is tekinthetjük, de ezek mintha mégis többet jelentenek, mint az ószövetségi boldogmondások. Mindenik egy ellentmondásra épül, mást nyújt és ígér, mint ami az emberi tapasztalatból következik. Mi úgy tudjuk, hogy a szegények, a sírók, ... boldogtalanok, Jézus azonban az ellenkezőjét mondja: boldogok.

A mai Igében Jézus azt mondja: „*Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek.*” Mit jelent az „irgalmasság”?

a.) Az irgalmasság az a készség, hogy egyik ember a másik embert szükségében segítse, vagy gondok, bajok esetében együtt érezzen vele. Mit jelent tehát irgalmasnak lenni? Adott esetben jelenthet egy megnyitott pénztárcát, melyből talán nemcsak a fölöslegünket adjuk oda valakinek azért, hogy segítsünk rajta. De jelenthet bátorító szót, vagy biztató kézsorítást, mellyel nemcsak együttérzésünket, de segítőkészségünket is kifejezzük.

Hányszor megtörténik az, hogy elmegyünk a koldus mellett, és észre sem vesszük, vagy éppenséggel nem akarjuk észrevenni. Hány meg hány olyan alkalom adódik az

életünkben, amikor segíthetnénk, vagy éppen segítenünk kellene valakin, és nem tesszük meg, mert nincs időnk, mert a mi bajunk, a mi gondunk sokkal de sokkal halaszthatatlabb, nincs lehetőségünk másra időt szentelni, szeretetet áldozni. Sokszor nem figyelünk eléggé a mellettünk élő felebarátra, akit gondok, bajok aggasztanak, vagy éppen betegség miatt ágyban fekszik. Arra gondolunk nemegyszer, hogy nem mi vagyunk, akik jó szót kell szólnunk hozzá, nem mi vagyunk, akik észre kell vennünk nyomorúságát, hiszen vannak közelebbi hozzátartozói, rokonai. Hát segítsenek ők!

De most gondoljunk arra, hogy hányszor és hányszor van nekünk is szükségünk a segítségre, a jó szóra, a bátorításra, egyszóval erre az irgalmasságra, amiről Igénk szól. A koldusban, minden ilyen gondterhelt emberben magunkra kellene ismernünk, hiszen ki az közülünk, akinek soha ne lenne szüksége segítségre, biztatásra, bátorításra? Ugye mennyire jóleső érzés, amikor gondjaink, nehézségeink alkalmával valaki törődik velünk, észrevesz, és segíteni próbál rajtunk? Most gondoljunk arra, hogy milyen sok ilyen alkalom adódik a mi életünkben, amikor ezt a jó érzést mi is fölkelhetnők felebarátainkban, egy-egy jócselekedet által, vagy egy tőlünk telő segítséggel, figyelmességgel.

b.) Irgalmasságot jelent az is, amikor elengedjük egy bennünket megsértő, előttünk vétkes embernek a büntetését. Egyszerűen visszatartjuk magunkat attól az ösztönös indulattól, hogy valahogyan mi is visszaadjuk a sértést, visszadobjuk a követ. Igen, mi a rosszra mindig rosszal akarunk válaszolni, egy pofonért kettővel érezzük magunkat adósnak, miközben jól tudjuk, hogy mit mond erről Jézus a Szentírásban. Ha valaki arcul üt téged, tartsd oda a másik arcodat is. Erre most talán azt kérdezheti valaki, hogy ez a fajta irgalmasság tenne bennünket boldoggá? Ha ezt tesszük, akkor talán boldogok leszünk? Talán jóval fog ezért fizetni nekünk valaki?

Igen, mi általában a fizetésre gondolunk, mindig arra, hogy mi származik majd abból, amit mi megteszünk. De most próbáljuk meglátni azt, hogy amit mi teszünk az nem más, mint valaminek a származéka. Azt az irgalmasságot, amely által mi viszonyulhatunk embertársainkhoz, azt már megelőzte valami. Ez a valami pedig nem más, mint Istennek az irgalma, irántunk való szeretete, melyet az Ő szent Fia, az Úr Jézus Krisztus golgotai keresztfáldozata által megbizonyított és kinyilvánított. A mi irgalmasságunk pedig e megelőző isteni irgalom elfogadásának, és az ezért való hálának a jele kell, hogy legyen. Tehát a kolduson, az elhagyatottan, a rászoruló, vagy éppen a bűnösön kell könyörölnünk azért, mert Isten már előbb könyörült rajtunk.

Isten volt tehát először irgalmas hozzánk szeretetből, s aki ennek a megelőző isteni irgalomnak a súlyát megérezte, az maga is irgalmassá válik, s így boldog emberré is. Mert boldogok az irgalmasok... Ámen.

Szász Csaba
Kőhalom

Önzetlenül Istenre bízni az életünket!

Alapige: Jób 1,21; 2,10
Bibliaolvasás: Jób 1,1–21; 2,1–10

K.T. Emberileg minél tovább olvassuk Jób könyvét, annál kétségbeejtőbbnek találjuk az egész könyv mondanivalóját. Pedig Isten Szentlelke ezt a könyvet nem elkészerítéssül, hanem vigasztalásul szánta az élet különféle helyzeteiben vergődő hívő embereknek. Ezért kell az Igében megkeresnünk a bátorítást, vigasztalást, erősítést, amit Isten az ő gyermekeinek ad benne.

Jób a Jordánon túl, az Úz földjén, keleten lakott, nagy vagyonnal rendelkezett, boldog családi környezetben élt. Mély vallásossága ismert volt az emberek között. Ő a földi jólétet úgy tekintette, mint áldást, amit hálával fogadott el Isten kezéből. Láthatjuk az Igében az istenfélő Jóbot, amint naponta (nem csupán nagy napokon) a kora reggeli órákban odaáll Isten színe elé és gyermekeiért áldozatot mutat be, miközben arra gondol: „Hátha vétkeztek az én fiaim és gonoszt gondoltak Isten ellen az ő szívökben!” (Jób 1,5b) Kérdezhetjük, vajon a mai szülő mit tesz azért, hogy gyermekeinek minden bűne odakerüljön arra az oltárra, ahol Istennek Báránya magára veszi és kiengeszteli azt.

A Jób könyvéből vett textus és a Préd. Könyvében található kontextus két különböző szemléletet tár fel: egyik az, hogy minden Isten ajándéka, másik az, hogy saját erőmből érem el, önmagamnak tulajdonítom a sikert.

Jób igaz ember volt. Nem szállt fejébe a dicsőség. Alázatosan viselkedett akkor is, amikor az élet napsugaras oldalán járt. Egy igaz, istenfélő embert nem tesz elbizakodottá a jólét, nem fordítja el szívét Istentől a nagy gazdagság. Nem lesz gőgös, hiú, beképzelt, nagyképű.

Jób boldog ember volt, mert Isten áldotta meg életét! Egy napon azonban felhők borították be Jób életét. Egymás után szakadtak reá a legnagyobb csapások. Megrettent hírnökök hozták a hírt, hogy ellenséges csapatok támadtak a nyájra, és megsemmisítették azt, ott veszték el a szolgálk is! A gazdag Jób egyik napról a másikra koldusszegény nyé vált. A legszörnyűbb hír, ami Jóbot sújtotta: „Ímé nagy szél támadta a pusztá felől, megrendíté a ház négy szegeletét és rászakada az a gyermekekre és meghalának.” (Jób 1,19) A legnagyobb bátyjuknak a születésnapját ünnepelték, amikor váratlan szerencsétlenség következett be. Jób gyermekei mind egy szálíg meghaltak! Jób koldusszegény, szomorú emberré vált egyik pillanatról a másikra. Figyelemre méltó, hogyan fogadja el Jób e szörnyű csapásokat. Vajon összetörik, összeomlik alatta? Emberileg ez volna várható. Teljesen érthetetlen, ami itt Jób életében történik. Isten azonban nem is azt várja, hogy az ember megértse őt, hanem azt, hogy bizzon benne! Önzetlenül Istenre kell bizzuk az életünket! Jóbtól Isten csak azt várja, hogy meghajoljon előtte és elismerje, hogy Isten akkor is igazságos, ha égrekiáltó igazságtalanságnak tűnik, ami történik a földön az emberekkel.

Ami emberi ésszel felfoghatatlan és ésszerűtlen, valójában felséges Isten szemében s az Ő elgondolása szerint bölcs. Jób szenvedésének is Isten tervében van a magyarázata. Az ember általában azt mondja: senki sem hívó hiába, potyára, hanem valamiért! Senki sem szereti Istent magáért Istenért, hanem csak azért, amit Tőle remél! Az alapkérdést a Sátán mondja ki: lehet-e Isten ingyen, minden ellenszolgáltatás nélkül félni? Ragaszkodni Hozzá még akkor is, ha sújt és látogat? Vagy pedig csak addig tart az Isten félelme, ameddig a jósors? Jób esetében nem így történnek a dolgok. Jób kiállja a hit nagy próbáját, a gyermekei és vagyona elvesztésekor ezt mondja: „Az Úr adta, az Úr vette el. Áldott legyen az Úr neve!” (Jób 1,21b) Ez a nagy győzelem. A Sátán teljes kudarcot vallott. A mai igeolvasó számára szinte meseszerűek, valóság-idegenek ezek a reakciók. Fontos rámutatni arra, hogy mi tette képessé Jóbot erre a „túl szép, nemes” magatartásra.

Jób példája másoknak azzal a tanulással szolgál, hogy a szenvedést Isten intéseként és nevelő eszközeként fogadják. A szenvedés célja az, hogy a bűnösök általa megjavuljanak és azt tegyék, ami a kötelességük.

Figyeljük meg: a szerencsétlen Jób imádkozik! Azonban nem úgy, mint egy kétségbeesett, esztét vesztett ember, hanem: imádván, magasztalva borul Isten elé a földre! Így viselkedik minden istenfélő ember, aki hiszi, hogy élete Isten kezében van, sorsát Isten irányítja, hordozza, alakítja. Hátborzongatóak Jób szavai: „Mezítelen jöttem ki anyám méhéből, mezítelen is megyek el. Az Úr adta, az Úr vette el. Áldott legyen az Úr neve!”

A „mezítelenség” motívuma Jób 1,21 mellett a Préd 5,14-ben áll a születéssel és a halállal kapcsolatban. Az alapigazságból, hogy az ember semmit sem hoz a világra és semmit sem visz ki abból, célegyenest jut el a prédikátor a hiábavalóság gondolatára, Jób pedig Isten dicsőítésére.

A szenvedések órájában, a csapások közepette csak az tud így beszélni, aki már élete előbbi szakaszában is igazán hitben élt. Jób tudja, hogy eddig is Istentől való függésben élt, már a jó napokban is tudta, hogy vagyona, gyermekei nem saját tulajdonai, hanem Istenéi. Tőle kapta sáfárságra. Isten az Úr fölötte. Ezért hittel mondja: „az Úr adta... Áldott legyen az Úr neve!” Milyen szomorú helyzet az, amikor a szerencsétlenség olyan emberre zúdul, aki csak magában áll, Isten nélkül, e látható világon túli reménység nélkül.

Példakép lehet számunkra a japánok viselkedése, akik az életük során kapott ajándékokat ötvenéves korukig birtokolják, majd amikor az életük görbéje a halál felé aláhajlik, akkor kezdik visszaadni ajándékaikat szeretteiknek, barátaiknak, ismerőseiknek. Ezt teszik mindaddig, amíg az istenektől kapott földi ajándékokat mind szétosztogatják embertársaiknak. Keresztyén módon viselkednek, noha nem keresztyének.

Az Igéből mindannyiunk számára példakép az a Jób, aki az Urat áldja, akár ad, akár elvesz (Jób 1,21), s aki a jót és a rosszat egyformán elfogadja tőle (Jób 2,10), mint aki szívvel már érti az Újtestamentum nagy vigasztaló erejét: „Tudjuk pedig, hogy azoknak akik Istent szeretik, minden javokra van, mint akik az ő végzése szerint hivatalosak.” (Róm 8,28) Ide azonban csak Isten bölcsességének alázatos és engedelmes elfogadása vezet. Jób nem beletörődik abba, ami vele történik, hanem Isten akaratát látva a történetek mögött, elfogadja azt. Jób ezért tud hálásan élni Isten ajándékával. Az ő viselkedése révén Jézus szavai jutnak eszünkbe: „Mert ahol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is.” (Lk 12,34)

Vajon mi a titka a két különböző szemléletnek, amit Jób és a Prédikátor Könyve hirdet? A születés és a meghalás közötti időben az ember nem „mezítelen”, nem nincstelen. De ahhoz, amiye van, különbözőképpen jut: a prédikátor keze munkája nyomán, Jób pedig Isten ajándékozása révén. Az ember a tulajdonhoz foggal-körömmel ragaszkodik, de az ajándékot el tudja engedni. A meglévő ajándék elvesztését eltérően értelmezik: a prédikátor annak megsemmisülését, Jób viszont annak az ajándékozó Istenhez való visszatérítését látja. Sokszor mi is a prédikátorhoz hasonlóan gondolkodunk: azért törnek össze ezrével emberi életek, azért válnak depresszióssá emberek milliói, mert maguknak tulajdonítják a sikert, az elért eredményt és nem tudnak földi javaiktól megválni. Menynyivel nemesebb, magasztosabb a Jób szerinti életforma.

A Jób második próbatételében, miután a Sátán a testét undok fekélyvel „talpától fogva a feje tetejéig” borítja el, még egy súlyos csapás éri a lelkét. A rengeteg sok veszteségben egyetlen támasza maradt még: a felesége, élete társa. Most ezt az egyetlen, utolsó támaszát is elveszíti. Az asszony nemhogy enyhítené, sőt súlyosbítja férje rettentő szenvedését. Ezt mondja: „Erősen állasz-e még mindig a te feddhetetlenségedben? Átkozd meg az Istent, és halj meg!” (Jób 2,9) Borzasztó fájdalmas lehet az az állapot, amikor egy embert olyan valaki részéről éri a kísértés, aki a legközelebb áll hozzá, legdrágább neki.

Jób e nehéz pillanatban így szól szeretett feleségéhez: „Úgy szólsz, mint szól egy a bolondok közül.” (Jób 2,10a) Szemrehányásának jelentése az, hogy csak azok beszélnek így, akik nem ismerik Istent. Augusztinusz egyházatya az ördög segítőtársának nevezi Jób feleségét, aki úgy kísértette rosszra férjét, mint Éva Ádámot, Péter Jézust. Jób felesége szinte a Sátán hídfőállításává lesz Jób hite megtörésének kísérletében.

Hívó ember számára a legnagyobb ajándék ebben a földi életben, amit Istentől kaphat az, ha az élettársa egyúttal hitben is társa, imádkozó társa, Isten ügyében igazi szol-

gatársa. A legnagyobb szomorúság és bánat, ha nem az! Hiszen az élettárs az ember életének a másik fele. Kettőn lesznek a házasságban egy testté, egy egésszé.

Közelebről nézve, igen modern ennek a háromezer évvel ezelőtt élt nőnek Istenről való felfogása. A mai ember úgy beszél, mint Jób felesége: Hát még mindig olyan erősen ragaszkodsz Istenedhez, hogy semmi sem tud kiábrándítani? Mi hasznod van belőle? Hűségédért mit ad Isten cserébe: ostoroz, bánt, büntet! Érdemes-e hinni Istenben, érdemes-e szeretni Őt?

Isten csodálatos utainak ismeretére csak egyedül Ő taníthat meg: feleletért, tanításért Hozzá kell folyamodni. Nem elég Istenről hallani, személyes találkozásra van szükség, mert csak a személyes találkozás ad nyugalmat és megoldást a szenvedő ember kérdéseire. A fő téma: a szenvedésnek az értelme. Ez a téma az ókori Kelet világában, irodalmában ismeretes. A szenvedés kérdése a summéroknál, régebbi felfogás szerint, a betegség és szenvedés, a gonosz démonok műve. Az egyiptomiak szintén azt vallották: a betegség a démonok munkája, ezt mágiával, varázsszavakkal igyekeztek megtörni, hogy a szenvedő ember meggyógyuljon. A babiloniak a különféle bajokat szintén a démonokra és az elháltak lelkeire vezették vissza.

Egészen megrendítő bizalom nyilatkozik meg Jób magatartásában felesége kísértésével szemben. Jób még mindig bízik. Vajon miben? Abban, hogy meggyógyul? Hogy majd jóra fordul minden? Nem a szerencse fordulatában, hanem Istenben bízik! Akit úgy ismert meg, mint igazságos, szerető, jóságos, hatalmas, mindenható Isten. Akinek ő, Jób, most is, nyomorultul is: a gyermeke! Semmi sem változik meg hirtelen Jób életében, mégis mintha felderülne az Őszövetség nagy szenvedőjének az arca, amint mondja: „Ha már a jót elvettük istentől, a rosszat nem vennők-e el?” (Jób 2,10b)

Jób hite szerint minden Isten ajándéka, amit a halálban előbb-utóbb úgyszólván vissza kell adnunk. Ha tehát Isten hamarabb elvette vagyonát, gyermekeit, abszolút joga volt hozzá! Az ígében e szerint egy nem izraeli emberben a kegyes gondolkodásmód olyan magaslatát láthatjuk, amely mintakép lehet az izraelita és a keresztyén ember számára is. Isten kegyelme tette képessé Jóbot, hogy minden megpróbáltatás közepette, amit normális ember nem tud elviselni, vétkezés nélkül keresztül menjen: „Mindezekben sem vétkezek Jób az ő ajkaival.” A Sátán veresége teljes. Befogták a száját. Ha újra megjelenik Jahve előtt, csendben kell maradnia, az utolsó szó nem az övé, hanem Istené! Így jön el majd az a nap, amikor a Sátán veresége teljessé lesz.

A megpróbált Jób hitvallása: „Az Úr adta, az Úr vette el. Áldott legyen az Ő neve!” – azt mutatja, hogy mindig úgy tekintett vagyonára, gyermekeire, mint akiket Isten ajándékként és feladatként kapott. Így kellene a mai szülőknek is tekinteniük gyermekeikre. Az ajándékozó Isten egykor mindenkitől számon kéri, hogy mit cselekedett az ajándékkal! Ha Isten az anyagi eszközökkel is hív sáfárkodást követel, mennyivel inkább megköveteli, hogy a reánk bízott életetekkel akarata szerint cselekedjünk. A család, mint szeretetközösség Isten iskolája, ahol az Ő helyes tisztelete és az embertárs szolgálata a fő tantárgy. A kegyesség nem jelent tökéletességet. A kegyesség az úton járáshoz hasonlít. E földi életben soha nem érkezünk el ennek az útnak végcéljához, de ahhoz közeledünk. Pilinszky János költőnk szavaival élve: „Mi mindannyian tékozló fiak vagyunk, azzal a különbséggel, hogy egyesek az Atyai háztól egyre jobban eltávolodnak, míg mások ehhez lassan visszatérnek.”

A szenvedés, mint Isten nevelőeszköze, beletartozik ez úton való vándorlásunkba, az „örök rendbe”. És ebben nem az a fő probléma, hogy miért van szenvedés, nem is az, hogy mi végre van az, mert e kérdésekre a választ Isten tartotta fenn önmagának a végső találkozásra. A mi számunkra a fő kérdés az: hogyan hordozzuk a szenvedést? A szenvedés rostává lesz, mert általa különválnak az emberek: egyesek lázadókká lesznek, má-

sok Istentagadókká, ismét mások rezignáltakká. Kiviláglik, hogy sokak kegyessége öncsalás és Isten megcsalása volt, mert üzleti elveken alapult. Isten meglátása pedig az emberi élet boldog beteljesedését jelenti.

Itt van a titka Jób hitének: száz százalékban megbízik az ő Urában, Istenében! Ha ezt megtehetette az ótestamentumi Jób, mennyivel inkább megtehetjük mi, az Újtestamentum népe! Nagy kérdésünk az: a mi szenvedésünk a Jóbéhoz képest mekkora? Micsoda a Jób szenvedése viszont a Krisztuséhoz képest? Jób legalább a jót is elvette az Úrtól, de Krisztus csak a rosszat: Isten haragjának, büntető ítéletének a teljes súlyát! Érthetetlen volt a golgotai kereszt, de nem értelmetlen, mert ami ott történt: érettünk történt, a mi megváltásunkért! Emberileg igazságtalan és méltánytalan volt Krisztus szenvedése és kínhalála ott a Golgotán, de mégis Isten szeretetéből történt, mert miattunk és helyettünk történt.

Ebben az Istenben, aki ennyire a javunkat akarja, igazán bízhatunk, és önzetlenül bízhatjuk Reá az egész életünket! Ámen.

Székely József
Kolozsvár-Alsóváros

Az Ő szavára lesz nagy csendesség

Alapige: Márk 4,35–41

Bibliáolvasás: Zsoltárok 46

I.

A tenger

A felolvasott igerészben hangsúlyosan szerepel a tenger, a hirtelen támadó szélvihar, a hajóba becsapó hullámok. A tengeri viharok már a leírása is félelmet kelt az emberben. Ha soha nem hajóztunk a nyílt tengeren, akkor is nagyon könnyen el tudjuk képzelni, bele tudjuk élni magunkat, szinte a tanítványokkal együtt rettegünk. Talán azért, mert tudjuk, hogy a tenger, bibliai értelemben, jóval többet jelent, mint csupán egy hatalmas víztömeg. A Szentírásban mindig úgy jelenik meg, mint a sötét erők, a káosz, a veszedelem forrása, megtestesítője mindannak, aminek az ember ki van szolgáltatva, és ami ellen tehetetlen.

Mi is tudjuk, tapasztaltuk, hogy sokféle formában tornyosulhatnak a hullámok fejük fölé, akárcsak a zoltáríró: „ha nem az Úr az, aki velünk volt, mikor ránk támadtak az emberek, akkor elevenen nyeltek volna el minket, amikor felgerjedt haragjuk ellenünk; Akkor elborítottak volna minket a vizek, patak futott volna át felettünk.” (Zsolt 124,2–4)

A hullám, a vihar az ellenség támadását is jelenti, a népeket, mindazt, ami veszélyeztetni az egyén és a közösség életét. Mindenki tudna most példákat sorolni saját életéből, amikor úgy érezte: beborítják a hullámok, elmerül, nincs tovább. Ha betegség támad életünkre, vagy szeretteink életére, ha nem látjuk a gyógyulás lehetőségét, úgy érezzük, hogy elborítanak a hullámok, ha közeli családtagunkat ragadja el a halál, úgy érezzük, beborít az áradat, ha elveszítjük a munkahelyünket, a teljes bizonytalanságban úgy érezzük, hogy kifut a talaj a lábunk alól.

De nem csak egyéni életünkben vannak ilyen példák. Református Anyaszentegyházunk története tele van ilyenyszerű tapasztalatokkal. Lehet bővíteni a kört, *nemzetünk* történelméből is fel lehetne hozni nem is egy olyan eseményt, amikor úgy nézett ki, mindenki úgy látta, hogy nincs menekvés, elkerülhetetlen a pusztulás, az elmerülés. Ki-

sebbségi létünk mindennapjait ma is számtalanszor borítja be a sötét erők hulláma, aminek hatására egyre erősödik a tehetetlenség, a bizonytalanság, a reményvesztés – félelemmel kevert – érzése. „Uram, elveszünk, elmerülünk” kiáltották a tanítványok ott a hajóban, és gyakran kiáltottuk, kiáltjuk, vagy csak csendesen mondogatjuk, esetleg gondoljuk mi is ugyanezt.

Szeretnénk, *ha nem lenne tenger*, ha nem kellene félni a magasra csapó hullámoktól. Csendes, zavartalan, békés vizekre vágyunk, kellemes naplementékre, és nem viharos éjszakákra.

De van tenger, az életünket megzavaró, fenyegető erők sokféle módon és formában támadnak. Csak a Je1 21,1-ben olvasunk arról, hogy: „...az első ég és az első föld elmúlt, és a tenger többé nem volt.” Arról az időről van szó, amikor az Isten sátora az emberekkel lesz, amikor Isten személyesen töröl le minden könnyet az ő szemeikről, amikor nem lesz halál, gyász, kiáltás, fájdalom, mert az elsők elmúltak. *Itt azonban még van tenger*, amint van betegség, halál, kudarc, veszteség, ellenség, veszedelem. Még akkor is van, ha az Ő tanítványai vágyunk, ha vele együtt utazunk, ha vele egy hajóban evezünk.

II.

Mi tudjuk, hogy Istené a hatalom mennyen, földön, poklokon

Az ószövetségi ember is tudta, a Jézus tanítványai is meg voltak győződve arról, hogy: mindent Isten teremtett, az ő szavára lett a víz és a száraz, Ő volt az, aki elválasztotta, és aki megnevezte a vizet és a szárazföldet. Isten volt az, aki kettéválasztotta a Vörös-tengert, hogy népét megszabadítsa Egyiptomból. Tehát *a tenger is az Ő hatalmi köréhez tartozik*. Még ha veszedelmesnek is tűnik, ha azt gondoljuk, hogy hullámai elborítanak, mégis, Istennek hatalma van fölötte is. A választott nép fiai minden esztendőben, a páska ünnepen Istennek erre a hatalmára emlékeztek, ezt mesélték el fiaiknak és leányaiknak, ezt az Urat dicsérték és magasztalták. A Jézus tanítványai is ilyen hatalmasnak ismerték Istent, mégis, amikor a tenger és a vihar közepén vannak, az istenismeret nem ér semmit. A valamikor szépen megfogalmazott hitvallások nem sokat jelentenek. Most kellene a hit, a megtartó reménység!

Mi is el szoktuk mondani: *Hiszek egy Istenben, Mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtőjében*. Milyen gyakran fogalmaztuk meg, vallottuk meg a mi hitünket, és mégis, ha hirtelen vihar támad körülöttünk vagy bennünk, ha a hullámok magasra csapnak, úgy érezzük, hogy erőtlenné válik a hit, és elhatalmasodik rajtunk a félelem.

Miért nem bízunk abban az Istenben, akiről tudjuk, hogy Mindenható? Az a bizalom kellene, amit a kisgyermekünkön látunk, amire gyakran irigykedve rácsodálkozunk.

Nem is olyan régen, gyermekeimmel együtt az autópályán utaztunk. Felhőszakadás volt, egyik baleset a másikat érte, körülöttünk mentők és rendőrautók szirénáztak. Az én gyermekeim pedig – a tükörben láttam – a kocsis hátsó ülésén nyugodtan aludtak, mind a hárman, mintha nem is lenne vihar, mintha minden a legnagyobb rendben lenne. A mi torkunkat szorongatta a félelem, mert tudtuk, hogy velünk is bármelyik pillanatban történhet valami, ők pedig nyugodtan aludtak, bíztak bennünk.

Istenről tudjuk, hogy övé minden hatalom mennyen és földön, mégis nehezen merünk ráhagyni. Jézus alszik a hajóban, az Atyára bízva magát és tanítványaira.

III.

Vihar előtt, alatt és után

Jézus egész nap a hajóban állva tanította a sokaságot. Az Isten Országáról szóló példázatokot mondta el. A tanítványokra bízta, hogy bocsássák el a sokaságot, majd evezzenek a túlsó partra. A tanítványok nem szólnak semmit, engedelmeskednek a Mesternek, habár egy ilyen csodálatos nap után az estéli csendességben talán jobb lenne még elbeszélgetni, ott maradni, kipihenni a nap fáradalmait. Mégis elindulnak a *sötétben a tengerre*. Nem először mennek, ráadásul most Jézus is velük van.

Hirtelen támad a vihar. Annak ellenére, hogy Jézus is ott van. Amiként a tanítványok nem számítottak a viharra, nem voltak felkészülve, úgy mi is gyakran értetlenkedve kérdezzük, hogy ha Jézussal járok utamon, akkor miért támad oly hirtelen vihar, miért csapnak magasra a hullámok életem körül?

A tanítványok a legjobb tudásuk szerint cselekednek, de semmi sem használ. Az emberi lehetőségek határán, amikor már semmi sem megy, semmi sem sikerül, felrázzák az Urat.

Meg lehet szólítani az Urat!

Milyen jó, hogy nem csak mi vagyunk a hánykódó hajóban, nem csupán a mi véges erőink, korlátozott emberi lehetőségeink vannak, milyen jó, hogy Ő is velünk van, meg lehet szólítani, lehet nyugodtan kiáltani is hozzá, amint azt a zsolnárszerzők is tették, el lehet panaszkodni, hogy: szorítja torkunkat a félelem, úgy érezzük, hogy elveszünk, el-süllyedünk, emberileg nincs semmi reményünk. Igen, el lehet mondani, sírni, kiáltani, hogy úgy érezzük: már Isten sem törődik velünk.

A Jézus szavára lett nagy csendesség

Jézus nem szemrehányással kezdi, nem azt kéri számon, hogy miért nem tudják nélküle is leküzdeni a hullámokat, miért vallanak kudarcot, hanem szól és szavára lesz nagy csendesség. Ez a szó, az ige hangzott a teremtés hajnalán, amikor a káoszban lett fény és rend, ez a teremtő ige hangzott akkor is, amikor Izráel fiai előtt kettévált a tenger. Az Ő hatalma kiterjed a háborgó tengerre és a rettegő tanítványokra is.

Csendességet – kívül-belül, a halál elől – egyedül Ő teremthet.

Bizonyos vagyok abban, hogy sokan sokféle módon tapasztaltuk meg, hogy milyen az az áldott csend, amelyet az Ő szava teremt. Amikor semmilyen emberi törekvés nem elegendő, nem hoz megoldást, nem teremt békességet, akkor szinte észrevétlenül születik meg a vágyott csendesség, az Ő szavára.

Önvizsgálat

A vihar utáni csendben Jézus szelíden, szinte szemrehányás nélkül kérdezi: „miért vagytok ily félénkek, hogy van, hogy nincsen hitetek?” Ezt a kérdést nem lehet megspórolni. Mi is meg kell halljuk, hiszen számtalanszor megtapasztaltuk Isten hatalmát és mégis megrendült a benne való bizodalunk, elveszett a reménységünk, hatalmába kerített a félelem.

Érdekes, hogy a tanítványok nem válaszolnak a kérdésre, Jézus nem is vár választ, mit is mondhatnának? A kérdés célja az, hogy a tanítványok megvizsgálják önmagukat, hitüket, hogy észrevegyék: ki van velük a hajóban. Most döbbenek rá, hogy nem csak egy próféta, hanem az az Úr van velük, akinek a szavára mind a szél, mind a tenger engedelnek, akinek adatott minden hatalom mennyen és földön.

Most, az istentisztelet csendjében, mindennapjaink viharai után és az eljövendő viharok előtt, jó, ha mi is a tanítványokhoz hasonlóan „rácsodálkozunk” a mi Urunkra, aki

velünk együtt utazik, közel van hozzánk, még akkor is, ha mi gyakran azt gondoljuk, hogy alszik, és nem törődik velünk. Odavihetjük elé félelmeinket, aggodalmainkat (a magunk, családunk, egyházunk, néptünk jövődjét). Nem csak a mi korlátozott lehetőségeinket, tehetetlenségünket, fogyatkozó erőnket, meggyengülő hitünket kell lássuk, hanem az Ő mindenre elégséges hatalmát is, amely rendet és csendet teremthet. Rá tekintve bizton indulhatunk a sötét bizonytalanságba is, és bizonyosak lehetünk abban, hogy *megérkezünk a túlsó partra*. Ámen.

Kísértések

József Landau, a romániai Iași rabbija nem hagyta magát megvesztegetni a gyülekezet egyik hatalmassága által, akivel a vallási törvények megszegése miatt szállt szembe. Nem sokkal ezután fölkereste az aptai rabbit, és önelégült arckifejezéssel mesélte el neki, hogyan állt ellen a kísértésnek. Amikor elbúcsúztak, a caddik megáldotta őt, hogy igazi istenfélő férfi váljon belőle. – Az én uram és tanítóm áldása nagyon tetszik nekem – mondta József Landau rabbi –, mire vágyhatnék még ezen túl? De miért éppen most kapom öntől? – Az aptai rabbi így válaszolt: – Meg van írva, hogy „Tiéd Uram, a kegyelem is. Bizony te fizetsz meg mindenkinek az ő cselekedete szerint.– A magyarázók mindannyiszor megkérdezték, hogy miféle kegyelem az, ha az őt megillető bért egy szolgának fizetik meg. De Isten kegyelme igazából az, hogy minden embert a maga értéke szerinti kísértésnek vet alá, a közönséges embert könnyű, a kiválóbbat súlyos kísértésnek. Ha önt ilyen csekély kísértésnek vetették alá, akkor ez annak a jele, hogy még nem áll a tökéletesség magasabb fokán. Azért áldottam meg, hogy e magasabb fokra elérve méltó legyen a nagyobb próbára.

Martin Buber: *Haszid történetek*. Bp. 1995.

Prédikációk böjtfőre

Visky János

Kolozsvár – Bulgária-telep

Ninive böjtje

Alapige: Jónás 3,5–10

Bibliavetítés: 1Korinthus 1,23–31

Böjtfő vasárnapján a böjt hatalmáról és a böjt hasznáról beszél nekünk az Ige. Sajnos, a mi református kegyességi gyakorlatunkból eléggé kikopott a böjt. Kevés az a hívő ember, aki imádkozó tusakodással egybekapcsolja a böjtöt.

A böjt sokkal több annál, hogy bizonyos napon nem eszünk húst. A böjt a Szentírás szerint mindig egybekapcsolódott a komoly imával, az Isten előtti tusakodással, mély bűnbánattal, sőt egyenesen a sírással is. A közösségi böjt Izráel életében egy-egy sorsdöntő fordulattal volt egybekapcsolva. Olyankor derült ki, hogy a böjtnek milyen irányváltoztató hatalma van.

Az 1Móz 35-ben, a sikemi vérfürdő után, amit Jákób két fia javaslatára rendeztek meg, azt mondja Jákób a népnek: „Hányjátok el az idegen isteneket...és tisztítsátok meg magatokat ...és keljünk fel és menjünk fel Bételbe!”

Jaj, a bosszú helye mindig a vér, a bánat és a szomorúság helye is. Arról a helyről sürgősen menni kell tovább, mégpedig oda, ahol oltárhoz kerül az ember, hogy ismét kiengesztelődjünk.

Amikor Izráel népe vétkezett az aranyborjú imáadásával, utána Mózes azt hallotta Istentől: „Hagyj békét nékem, hadd gerjedjen fel haragom ellenük, és töröljem el őket!” (2Móz 32,10) Mózes beleremeg ebbe a gondolatba. Visszamegy Istenhez a hegyre és ott elkezd tusakodni, szinte öltre megy Istennel a népe érdekében. Nem törölheted el ezt a népet a föld színéről! Mit mondanak majd a pogány nemzetek? Azt fogják mondani: nem voltál képes bevinni népedet Kánaánba, az ígért földjére.

Majd később, amikor visszaemlékezik Mózes erre az esetre, az 5Móz 9,18–19-ben ezt mondja: „...leborultam az Úr előtt, negyven nap és negyven éjjel, kenyeret nem ettem és vizet nem ittam minden ti bűnökért... mert féltem a haragtól, amellyel titeket úgy megharagudott az Úr, hogy el akart pusztítani titeket. És meghallgatott engem az Úr akkor is.”

Negyven nap és negyven éjjel nem evett kenyeret és nem ivott vizet, és odafordulva az Úr elé, tusakodott, hogy Isten izzó haragját megfékezze a közbenjárásával, s megkímélje azt a népet, amelyik jogosan hívta ki magára Isten haragját.

Aztán később Józsué és a nép odaérnek Kánaán határához, készülnek a honfoglalásra. A Kánaánba való bemenetelre történt felkészüléshez szorosan hozzátartozott az önmegtartóztatás, a maguk megtisztítása, a nép megszentelése. Utána lett alkalmas ez a nép a nagy harcra. De ha ez kimarad a honfoglalásra való felkészülésből, ez a nép nem lesz alkalmas a harcra, nem lesz győztes és soha nem foglalja el az ígért földjét.

Aztán olvasunk a legemlékezetesebb egyéni böjtölsről és bűnbánatról, ami Dávid életében következett be. Dávid vétkezett Betsabéval. A test gerjedelmének engedve, Isten előtt és szent választott népe előtt is rettenetes gyalázatba esett. Kettős bűn terhelte: paráznaság és gyilkosság. S mikor Isten Nátán próféta által fejére olvassa a vétkét, akkor nagyon őszinte bűnbánatra jut. Elkezd sírni, böjtölni napokon át Isten előtt. Eluta-

sítja az ételt, az italt, a vigasságtevő szerszámokat. Erre jön Isten válasza: nem fogsz meghalni!

Persze a bűn gyümölcse, a gyermek meghal. Van ugyanis a bűnnek olyan következménye, amit Isten nem töröl ki az életünkből.

S most nézzük a Jónás történetét. Amikor Jónás bemegy Ninivébe és végigkiáltja a városon: még negyven nap és elpusztul Ninive, akkor ebben a hátborzongató kiáltásban nemcsak az ítélet hangzik, hanem először is a kegyelem lehetősége. Még negyven nap, s azután pusztul el Ninive. Van kegyelmi idő.

Annak idején, amíg Mózes a hegyen népéért tusakodott és böjtölt, a népének volt esélye a megváltozásra. Amíg negyven nap és negyven éjjel vállalja Jézus a pusztában a böjtölést, és fölveszi a háromszoros nagy küzdelmet a Sátánnal, addig van esély a megmaradásra. Még negyven nap! Lehet, hogy ez még negyven hét, vagy negyven hónap, vagy negyven év! A fiataloknak talán még van esélyük arra, hogy negyven évi kegyelmi időt kapjanak. Addig meg lehet térni, addig még zsákruhát lehet öltetni! Ez most persze nem azt jelenti, hogy feltétlenül az őszövetségi szokás szerint tényleg zsákruhában jöjünk a templomba. De a lélek zsákruhájának mégsem kellene hiányoznia! Az a zsákruha durva volt, feldörzsölte a testet. Az nem volt alkalmas öltözet a kényelmes életvitelre. Az a zsákruha az igazi belső töredelemnek volt a külső kifejeződése. S nézzük meg: amikor Ninive népe hallja, hogy van még negyven nap, nem azt mondja: no, hát akkor még van idő, akkor még együnk, igyunk, mulassuk ki magunkat. Elég, ha majd a 35. naptól kezdve böjtölünk. Ó, van még egy bő hónap. Ráérünk majd az utolsó napon komolyan venni a próféta szót.

Ninive lakosai hittek Istenben. Böjtöt hirdettek, zsákruhába öltözött a város aprajagyja. Sőt, oly méretet öltött Ninivében a böjtöléssel egybekötött töredelem, hogy ennek a híre eljutott a királyhoz is. Amikor látta a király, milyen komolyan veszi a népe a megtérést, ő sem maradt ki ebből. Pedig a király kérdezhetette volna: Miféle örült próféta fantáziájának engedve estetek ilyen nagy tévelygésbe? A király megparancsolhatta volna, hogy vegyék vissza az ünnepi ruhát. Nem igaz az, amit ez a jött-ment próféta ordibál itt eszelősen az utcán. Hogy van az, hogy egy ekkora hatalmas város minden embere egyetlen próféta szavára egyemberként lealázkodik a porba és a hamuba, böjtölni kezd és zsákruhába öltözik?

Bizonyára az gondolkoztatta el a királyt, hogy nem csupán egy-két ember hitt Istennek, hanem itt Ninive lakosai egyöntetűen hittek az élő Istenben. Ott, ahol egyre többen veszik komolyan Isten szavát, ahol egyre többen hisznek Istenben és egyre többen változtatják meg életvitelüket, ott a trónon büszkélkedők is belátják, hogy azok oldalán van az igazság, akik komolyan veszik az Istent. Ott van az erő, ahol tudnak együtt bűnbánatot gyakorolni. Ott fut el a gonosz, ahol tömeges az összefogás vele szemben. Ó, vajon jellemzi-e a mi közösségünket ez a tömeges őszinteség, ez az igazi együttes töredelem?

„Ninive lakosai pedig hittek Istenben” Istenben hinni mások hitetlensége ellenére, komolyan venni az Ő szavát... ez a mi utunk! Látva komolyságunkat, az őszinte alázatot, az igazi töredelmet, hadd tudjon egyre több, trónon ülő személy leszállni és tudja levetni a magabiztosság, a büszkeség, az önteltség díszruháját. Hadd tudjon beállni egyre több ember azok sorába, akik komolyan veszik az Isten szavát.

Ninivében kihirdették a főurak, a királlyal együtt, hogy mindenki öltözzön zsákruhát és mindenki kezdjen böjtölni, mindenki kiáltson teljes erővel Istenhez és mindenki térjen meg a rossz útról és mindenki hagyjon fel erőszakos tetteivel. Mindenki! Mert, ha egy is kimarad, annak az egynek a konok engedetlensége az egészre rázúdítja Isten haragját.

Sokszor csodálkozunk, hogy keresztyén családokban miért nincs áldás. Azért, mert van egy engedetlen. Lehet, hogy éppen te vagy az. Csodálkozol, hogy leragadt az élet

szekere, hogy valami döcög és nincs áldás. S lehet, hogy te vagy az, aki nem akarsz beállni a „mindenki” sorába. Pedig a király kiadta a parancsot. És ma is kiadja a rendeletet a mi Királyunk. Ne maradj ki te sem! Mindenki kiáltson Istenhez! Mindenki! S akkor elkezdődhet az igazi böjt. Nemcsak az, hogy gyomrunkat megtartóztatjuk bizonyos nehezebb ételektől. Olyan siralmas válaszokat olvastunk a minap az újságban, amikor néhány embert megkérdeztek, hogy mit szól a böjthöz, a böjti időszakhoz, ehhez a hat hét-hez. Persze, a válasz nagyon gyarló volt, mert a legtöbb egybecsengően azt mondta: hát nagyon is jól fog a szervezetnek, ha most ennyi húsevés után és ennyi ünnepi éték után egy kicsit kihagyjuk az étrendünkből a húst és a zsírt.

Sokak szemében csak ennyi a böjt. Márpedig ennél sokkal több kellene, hogy legyen. Ki kellene már terjeszteni ezt a böjtöt a szóra is. Mikor mondhatod el, hogy szó-böjt van az életedben? No, nem olyan szó-böjt, hogy amikor kiáltani kellene Istenhez, akkor ezt mondd: Nem, Uram, én most szó-böjtöt tartok! Ne várj tőlem imát, se hálaadást, se kérést! Amikor az Úr küld, hogy menj, vidd a vigasztalás szavát a másíknak- ne mondd: Uram, én most szó-böjtöt tartok. No, nem így! Hanem akkor, amikor már abba kellene hagynod a másik kritizálását, abba kellene már hagynod a sok panaszt és a sok zúgolódást, akkor tarts szó-böjtöt!

Tarthatnál TV-böjtöt is! Ez egy modern böjt, és nagyon időszerű. Mert, jaj, hány ember életrendjét borította fel ez a házi-bálvány. Ha most Józsué itt lenne, azt mondaná: ha akartok jönni a mennyei Kánaán szent földjére, akkor tisztítsátok meg magatokat és dobjátok ki az idegen istenekeket, köztük azt a dobozt is, ami annyi szennyet ömlesztett be a házádba, a szívedbe, a gondolataidba, a fantáziádba. Nem lenne-e jó egy kicsi TV-böjt? Hogy legyen több időd az imádságra, a Biblia-olvasásra, lelki beszélgetésre, beteglátogatásra, elvinni az evangéliumot másnak? Azt mondd: nincs rá időm, de sokszor éjjelleg van időd a zagyvaságokat bámulni a TV képernyőjén.

Vannak fiatalok, akiknek már kellene ajánlani a computer-böjtöt. Hallunk olyan fiatalról, aki reggel, kiugorva az ágyból, elsőként a computert kapcsolja be, s este az utolsó mozdulatával azt kapcsolja ki. Azon is annyi szenny jön már be! Nagyon hasznos, nagyon jó, a modern élet már nem is működik nélküle, de meg kellene tanítani gyermekeinket a computer-böjtre is.

No, de sokan azt mondhatják: ez engem nem érint, még a gyermekeimnek sem tudtam computert venni. Akkor van egyéb. Tarts már egy kis cigaretta-böjtöt! Lehet ezen derülni is, de szerintem lehetne elszomorodva sírni is, mert nagyon sok ember sokkal többet áldoz az ördög oltárára, mint az Isten oltárára, mert nem tud cigaretta-böjtöt tartani.

S ha tovább sorolnánk... Tarts már egy kis munka-böjtöt! No, de hát dolgozni kell – mondd. Persze, dolgozni kell. De akkor is, amikor Isten találkára hív? Dolgozni kell akkor is, amikor le kellene ülni gyermekeddel megbeszélni iskola-gondjait; a serdülő gyermekeddel szerelmi ügyeit, csalódását, bánatát? Ne mondd: Uram, nincs ilyenre időm, hiszen értük futok reggeltől-estig. A munka bálványa előtt hódolunk. Nem kellene-e már elkezdni egy kicsit a munka-böjtöt?

Lehetne még sorolni! Van olyan, hogy önsajnálát. Ideje lenne már ezen a téren is elkezdni a böjtöt! Ne próbáld mindig a másik együttérzését kicsikarni azért, mert talán egy arasszal alacsonyabb vagy, mint a másik, vagy mert egy kicsit kevésbé vagy szép a filmsztároknál. Kellene már egy kis önsajnálát-böjtöt is tartani! No, meg hát kellene egy kis harag-böjt is! Jaj, de megterhel embereket a harag, s olyan jó lenne fölszabadulni a haragnak e rettenetes nyomása alól. Borzasztó, amikor testvérek évekig haragusznak egymásra holmi semmi földi vagyonért. Borzasztó, amikor szomszédok évekig kerülnek egymást! Kellene már egy kis harag-böjt. Kiiktatni, kiradfrozni életünkből ezeket a sötét zónákat, ahol az ördög nagyon vidáman tud uralkodni.

S kellene még sok más területről beszélni. Ha engeded érvényesülni életedben az Isten rendjét, ha engeded, hogy szeretetének vasvesszejével javadra fegyelmezzon és tegye rendbe életed dolgait, akkor nemcsak ilyen bizonytalanul fogod mondani: ki tudja, talán felénk fordul az Isten és megszán, és lelohad lángoló haragja! Hanem, akkor átélve a szabadulás csodáját és örömét, meggyőződéssel fogod hirdetni: igen, felénk fordult és megszánt az Isten. Igen, Jézusban méltányolta felé fordulásomat, őszinte bűnbánatomat. Jézus véérért könyörült rajtam és ezért nem veszem még el mindedig, ezért nem hagyott a kárhozatban.

Nem fog veszedelembé dönteni, mert Jézus Krisztus a kereszten komolyan vette az életéről való lemondást, az élet-bűjtöt a te javadra s az én javamra, hogy így esélyed legyen neked is és nekem is arra, hogy megmaradjunk az örök életre. Ámen.

Zergi Gábor

„... és megbocsáttatik ...”

Alapige: 3Mózes 4,27–35

Bibliaolvasás: Zsidók 9,11–28

Isten az ő választott népének életét sok törvénnyel vette körül. Nem az volt ezzel a célja, hogy népének földi életét, annak minden mozzanatát gúzsba kösse, amivé később a farizeusok tették a törvényt. De a sokrétű törvény mindenesetre figyelmeztetés volt: Isten igenis bele akar, és bele is szól népe életének minden mozzanatába. Tudomásul kell vennie Izráelnek, hogy Ura szem előtt tartja őt. Nem mindegy, hogy hogyan folyik a mindennapi élete, s nem mindegy, hogy hogyan történik imádkozása és istentisztelete. A sokféle törvényből különösképpen is meg kell értenie, hogy Isten vezetni akarja valahová, kijelölt úton akarja megtartani népét, míg célhoz nem érkezik.

A törvények egyik csoportja volt az áldozati törvényeké. Ezek a törvények különösen is élesen figyelmeztettek arra, hogy Isten nem akarja azt, hogy népe életében elintézetlen ügyek, nem rendezett állapotok, kisebb vagy nagyobb bűnök zavarják a vele való közösséget. Az áldozati törvények arra valók voltak, hogy minden Istentől elválasztó bűn elveszítse erejét, hogy népe legyen és maradhasson tiszta, miként Ura, és szent, mint az, aki elválasztotta magának.

Ezek a törvények mireánk, a lelki Izráelre már nem vonatkoznak. Ezek a törvények csak előképei voltak annak az áldozatnak, amelyet Isten Fia mutatott be tökéletesen Istennek. Ezekre a törvényekre nincs többé szükség, mert Krisztus betöltötte azokat. Hogy mi mégis olvassuk, hogy benne van Isten Igéjében, annak az a célja, hogy megértesse velünk Krisztus áldozatának értelmét, s hogy megtudjuk, ki Ő és mivé lett értünk. Így nézzük mai igénket is.

A felolvasott ige ma világosan elénk tárja, hogy kit tekint Isten bűnösnek, hogyan lesz bűnössé az ember. Bűnössé lesz mindenki, aki Isten parancsolata ellen vétkezik, aki olyat tesz Isten valamelyik parancsolatával szemben, amit nem kellene. Mi azért szoktuk olyan könnyen kimondani, hogy nem vagyunk bűnösök, mert a bűnre más mértéket keresünk. Mi akarjuk meghatározni, hogy mi a bűn! Szerintünk bűnös az, aki lop, csal, házasságtörő. De még az se mind. Ha ügyesen ki tudja magát magyarázni, ha nem nagy feltűnéssel cselekszi ezeket, akkor nem tartjuk olyan nagy bűnnek. Talán bűnösnek mondjuk azt, akit az emberi törvények elítélnek valami szörnyű tettért. De aki életében sohase került törvény elé, akit sohase kaptak rajta valami kirívó gonosztetten, arra azt szoktuk mondani, hogy derék, becsületes, jó ember. A bűn azonban nem ilyen könnyen

eísimítható dolog. Egyetlen fajtája van a bűnnek, az, ha Isten valamelyik parancsolata ellen vétünk. Nem csak a lopás, gyilkosság, házasságtörés a bűn. Bűn minden cselekedet, amelyre Isten azt mondja: nem kellett volna cselekedned. Bűn minden szó, minden tett, de még minden gondolat is, ami ellentétben van Isten parancsával. Mindegy, hogy tudom-e vagy nem tudom, mindegy, hogy elismerem-e, vagy nem ismerem el. Bűnös minden élet, aki vétett Isten parancsa ellen. Bűnös az, akinek nem első helyen áll életében Isten, bűnös mindenki, akinek szívében harag, indulat, irigység vert tanyát. Sőt bűnös az is, aki tudja jól cselekedni és nem teszi azt. Bűn minden szándék, minden gondolat, amely valamilyen formában keresztezte Isten tervét. Ha valaki tévedésből tette, ha nem tudva cselekedett és nem akarva, akkor is bűn. Ha szívéből, teljes lelkéből, minden erejéből nem szerette Istent és felebarátját úgy, mint önmagát, bűnös, menthetetlenül bűnös az.

Aki pedig bűnössé lett, az Istennel került ellenséges viszonyba. Az a világ legvakmerőbb és egyúttal leginkább szánalomra méltó embere lett. Mert hiszen az ellen harcol, aki az egész világnak parancsol. Az ellen támad, akinek kezében van a sorsa, élete és halála. Szánalomra méltó ember a bűnös ember, mert semmi reménye se lehet arra, hogy kikerülheti Istent, mert hiszen minden út őhozzá vezet, nem menekülhet előle, mert mindenütt ővele találkozik. Nem lehet semmi reménye sem arra, hogy fölbe kerülhet Istennek, de még arra sem, hogy kiegyezhet vele. Isten nem egyezkedik a bűnnel és a bűnös-sel. Megváltoztathatatlan szava az, hogy a bűnösnek meg kell halnia. A vétek után elkerülhetetlenül következik a büntetés, az örök kárhozat.

Isten azonban kegyelmesen elébe ment a bűnösnek. Lehetőséget adott – igaz, hogy csak egyetlen egyet –, hogy a bűnösnek ne kelljen vérével, halálával jóvátennie vétkét.

Mai igénk szerint a bűnös embernek az volt a teendője, ha szabadulni akart bűnéből, hogy kiválasztott egy állatot, annak fejére rátette a kezét. Ez a mozdulat annak a jele volt, hogy jelképesen arra az állatra ruházta rá a bűnét. Aztán annak az állatnak vére hullott, meg kellett halnia. És magával vitte a halálba azt a bűnt is, amit rátett jelképesen a bűnös keze. A bűnért halál a bér. De Isten megelégedett azzal, hogy nem magának a bűnösnek hullott a vére, hanem helyette egy másvalakié, akire a bűn ráruházatotott. Az igazságnak elég tétetett: a bűnért vér hullott.

S az így könyörgő azzal a bizonyossággal mehetett tova a szent helyről, hogy más lett, mint aki addig volt. Mikor bement a szent helyre még bűnös volt, még Isten ellensége, még Isten haragja és ítélete alatt levő volt, mikor az áldozat bemutatása után távozott, többé már nem vétetett bűnös számba, már nem úgy tekintette Isten, mint ellenséget, már nem volt haragja és ítélete alatt. A kiomló vérért Isten megbocsátotta a bűnöket és megkegyelmezett a bűnösnek. Úgy tekintette, mint aki soha nem vétkezett, mint aki szent és ártatlan.

Mindez a törvényben jelkép volt. Nem annak a megölt áldozatnak a vére volt az, ami megbékéltette Istent. Utalás volt csak, előkép valakiről, aki mindezt tökéletesen és valósággal megcselekedte. Krisztus, amikor betöltötte a törvényt a mindig megismételendő áldozatok helyett, egyetlen, tökéletes, soha meg nem ismételtető áldozatot mutatott be a bűnösökért. Őt jelképezte az áldozati állat, aki magára vette és magával vitte a bűnöket a halálba. Ő azért halt meg, amiért az egykori áldozati állatnak meg kellett halnia, hogy mások bűnéért fizesse a bűn díját.

Nekünk is, akik Istennek nemcsak valamelyik, hanem minden parancsa ellen vétünk, egy szabad út van Isten ítélete és haragja elől a menekülésre. Az az út, amelyre a mai ige felhívja a figyelmet. Bűneinket át kell ruházni valakire, aki helyettünk a halálba és az ítéletbe viszi azokat. Krisztusra kell rátenni bűneinket. Az az egykori izráelita ember, aki szabadulni akart bűneiből, egy kézzátétellel ruházta át bűneit az áldozati állatra.

De hogy ezt megtehesse, messze utat kellett megtennie, míg eljuthatott a szent helyig, anyagilag is komoly áldozatot kellett hoznia, hiszen valami módon meg kellett szereznie az áldozati állatot. Időt is sokat vett igénybe, amíg az áldozati szertartást elvégezhette, hiszen nem egyedül volt, aki vétkezett. És mégis megérte. Hiszen a teljes bocsánatot nyerte meg általa. Nekünk még ennyibe se kerül! Nem kell hosszú utat megjárjunk, hiszen itt van a közelben, otthon van a hely, ahol az Úr színe előtt lehetünk. Csak annyi kell hozzá, hogy kiszakadjunk a hétköznapi robotjából, munkájából és örömeiből. Csak hívnunk kell és Ő ott van, jelen van minden helyen, ahol keresik, kérik és várják. Áldozati állatra sincs többé szükség. Isten már elkészítette évezredekkel ezelőtt. Csak annyit kell tennünk, hogy átadjuk reá bűneinket. Egyszer, amikor rájöttünk arra, hogy vétkeztünk, szólnunk kell: Uram, rájöttem, megtudtam, hogy bűnös vagyok! Uram, tudom, hogy a bűnért valakinek meg kell halnia. Ha rajtam marad bűnöm, én halok meg, örök halállal. Uram, vedd el bűnömet. Te szent vagy, bűnt nem ismertél, és mégis meghaltál a bűnösök halálával. Tedd meg, hogy a közé a sok bűn közé, amiért szenvedtél és vért ontottál, az enyém is odatartozzék! Véred egy cseppje legyen az én bűnömért a váltásádj! Uram, hiszek neked, hiszek benned, hiszem, hogy értem is szenvedtél és meghaltál!

Mert eképpen szerzett engesztelést az örök főpap. Meghalt előbb, mint ahogyan én vétettem, megfizette az adósságot, mielőtt én megcsináltam. Csak részt kell kérni ebből az áldozatból. Csak át kell adni neki a megismert bűnt. És akkor megbocsáttatik. Senki sem kérheti többé számon. Valaki fizetett helyettem. Életünk nagy adóslevele alá, amely bűn-adósságainkat sorolja fel, s a kétségbeesett kérdés alá: „ki fizeti ezt ki?” oda van írva az áldozati bárány neve: Krisztus! Minden bűn megbocsáttatik, amelyet neki adunk, hiszen drága árat fizetett. S a bűnből ezen kívül nincs más út, csak az örök kárhozatba. Mielőtt elkárhoznál, Isten öreá hívja fel figyelmedet.

A kárhozat felé vezető úton előtted is ott áll Ő, Krisztus! Ámen.

(Megjelent a szerző *Az élők csomójába* c. kötetben. Sárospatak 1999.)

A tanítvány tanúbizonysága

A kállói rabbi egyszer arra kérte Jehúda Cví rabbit, hogy a mesterétől, Úri rabbitól hallott tanítást mondja el neki. – A mesterem tanítása olyan, mint az égi manna, amely a testbe bemegy, de el nem távozik onnan. Minthogy azonban a kállói rabbi tovább faggatta, Jehúda Cví föltépte mellén a kabátot és így kiáltott: – Nézzen a szívembe! Onnan megtudhatja, mi az én mesterem!

Martin Buber: *Haszid történetek*. Bp. 1995.

A Genezáret partján

Hafenscher Károly
Budapest

Egyetértés

A türelem és a vigasztalás Istene adja meg néktek, hogy kölcsönös egyetértés legyen közöttetek Jézus Krisztus akarata szerint, hogy egy szívvel, egy szájjal dicsőítsétek a mi Urunk Jézus Krisztus Istenét és Atyját.” (Róm 15,5–6)

Adj egyetértést népednek! – könyörgünk Luther közismert énekében (Ékv 255,3). Ezt kéri Pál is a gyülekezetben a türelem és vigasztalás Istenétől. Erre van nekünk is mérhetetlenül szükségünk ma is. – Lehet, hogy vannak még nagyobb problémák, de hogy az *egyetértés* is jelentős kérdés, az kétségtelen. Hiánya kínzó, lehetetleníti Isten dicsőítését és a Krisztus-test normális életét.

Az apostol az egyetértésről nem tanításként beszél, ahogyan tanított az első nyolc fejezetben. Nem is végiggondolandó theodiceaként adja elő, mint a 9–10–11. fejezet mondanivalóját. Nem intést ad, mint amikor a napi okos istentiszteletet ajánlja otthon, gyülekezetben, e világban, a 12–13–14. fejezet szerint. Pál itt *imádkozik*, áldást mond: vagyis konkrétan a gyülekezetért imádkozik.

Az egyetértésre nagy szükség van ma is, mert valóban hiányzik, valóban hiánycikk gyülekezeti, közegyházi és társadalmi méretekben egyaránt. Széthúzás, viszálykodás, szembenállás jellemzi és rontja a közösséget ma. Magyarországi Evangélikus Egyházunkban maroknyi lelkesítő karunkat, kicsiny szórványegyházunkat gyengíti, mérgezi, szolgálatra alkalmatlanná teszi az egyetértés hiánya. Az egyetértést szabad várni, kérni, kikönyörögni Istentől.

Páratlanul szép jelzők állnak Isten neve előtt: türelem, vigasztalás, majd később reménység Istene. Joggal várhat türelmet a hosszútűró Isten. Vigasztalást harc és ellenségeskedés helyett a vigasztalás Istene, reménységet pesszimizmus, letargia, apáthia helyett a reménység Istene.

Az egyetértésnek Isten maga a forrása, egyben modellje. Amint Isten a Krisztusban befogadott minket, mi is úgy fogadjuk be egymást. Utánozhatjuk Istent (Ef 5,1) és várhatunk Tőle erőt az egyetértéshez. Ő tesz képessé az egyetértésre.

Az *egyetértés kölcsönös lehet*. Nem fölösleges ez a jelző itt: *kölcsönös*. Nem elég, ha csak az egyik fél ért egyet a másikkal. Pártok ma gombamódra szaporodnak. Az „elhatárolom magam” kifejezést gyakran hallani.

Az egyetértésre biztatás nyitottságot kíván, félre minden zártsággal, exkluzív közösségalkotással, mások kirekesztésével! Kölcsönös egyetértés legyen közöttetek! Ez több, mint taktika – fegyelmezett viselkedés – ez *Jézus Krisztus akarata*. Nem egy ősi felismerés: egységben az erő... nem is egy idősebb testvér vagy kolléga jótanácsa, az egyház sorsáért remegő nyugdíjas lelkesítő óhaja: ez Jézus Krisztus akarata.

Az egyetértés *eszköz Isten dicsőítésére*. Ez teszi alkalmassá az egyes embert és a gyülekezetet, hogy az emberi élet végső célját, a teremtettség végső értelmét betöltsük: Isten dicsőítését. Dicsérni Őt – ez a dolgunk e világban.

Feladatunk szívvel-szájjal dicsérni Őt. A szív az egész embert jelöli, egész valónkat, egzisztenciánkat. A száj lényünk legalkalmasabb eszköze, hogy kifejezésre juttassuk, mi van bensőnkben. Dicsőretünk így lesz harmonikus, összehangolt. – Szeretem az énekkari

szolgálatot, gyermek és felnőtt énekkart egyaránt. Több szólam, mégis csodálatos összhangban, egy akarattal énekelnek. Nincs szebb az emberi hangnál. Ízlelgetem más nyelveken is a páli kifejezést: uno ore einmütig mit einem Munde lobet Gott with one voice they may praise God ... Szép, mély.

Ne féljünk az egyformaságtól, amikor egyetértésről van szó. Az *egyetértés nem uniformizálódás*, sőt lehet egy közösség, csoport nagyon is sokszínű, sok mindenben elütő, megtarthatja mindenki a maga identitását és mégis lehet egyetértés: a fontos, az alapvető, a valóban lényeges ügyekben.

Az egyetértés nem reménytelen, még nálunk sem az, a lelkészek között sem lehetetlen. Ezért hangzik így az egész összefüggő szakasz befejezése: „A reménység Istene töltsön be hit által teljes örömmel és békességgel, hogy bővüljétek a reménységben a Szent Lélek ereje által...”

Csak fel ne adjuk a reményt: lehet, legyen, lesz egyetértés közöttünk egyházunkban, lelkészi karunkban...

Névadó hitvallásunk első artikulusa így kezdődik: consensus, sőt consensus magnus, vagyis nagy egyetértés van a gyülekezetekben a tanítás terén, bárcsak konszenzus, akár csak egy kis konszenzus élne ma közöttünk, késői utódokban!

(Az *Erősítsd testvéreidet!* c. kötetből)

A kovács

Amikor Jaakóv Jichák rabbi fiatal éveiben apósának házában élt, egy kovács volt a szomszédja. Ez a kovács mindig hajnalban kelt, és olyan hangosan ütötte a vasat, hogy az alvó fiatalember úgy érezte, mintha a fülében dörömbölnének. Egy alkalommal Jaakóv Jichák felébredt és tünődni kezdett: – Ha ez az ember múlékony tevékenysége érdekében és világi haszonért ilyen korán lemond a szunyókálásról, én miért ne lennék képes ugyanerre az Örökkévaló szolgálataért? – Másnap reggel hamarabb fölkel, mint a szomszédja. Amikor a kovácsmester a műhelyébe lépett, hallotta, amint az ifjú tudós az ablak mellett félhangosan olvas, és ez felkeltette érdeklődését: – Nem lenne muszáj, mégis már a munkája fölött ül! Hát már csak azért sem hagyom, hogy egy effajta fiatalember legyőzzön! – Másnap hamarabb kelt, mint a Jehúdi. De az ifjú rabbi sem hagyta magát és győzedelmeskedett. Később gyakran mondogatta: – Amit elértem, elsősorban egy kovácsnak köszönhetem.

Martin Buber: *Haszid történetek*. Bp. 1995.

Alkalmi prédikációk

Imakalendárium a 2004. évre

A Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata az esztendő minden vasárnapjára egy-egy imádságtémát ajánl, hogy gyülekezeti istentiszteleten vagy családi és magánáhitatok alkalmával a Föld bármely helyén élő magyar reformátusok, együtt tudjunk Urunknak hálát adni, és közösen kérni hűséges Istenünk kegyelme áldásait. Hitvallásunk tanít arra, hogy „Isten csak azoknak adja kegyelmét és Szentlelkét, akik ezt Őtöle őszintte fohászzkodásban szüntelenül kérik és ezért néki hálát adnak.” (Heidelbergi Káté 116)

Január

„Sápadt az arany, csak az Isten s a lelkiünk van velünk. Nem maradt egyebünk...”
(Reményik Sándor)

4-én: Imádkozzunk azért, hogy ne hűljön ki szívünkben a szeretet Isten iránt. Egyháztagjaink ne veszítsék el hitüket, bizodalmukat, senki se engedje el Ura kezét!

11-én: Kérjük Istent, hogy meg ne fogyatkozzék szeretetünk egymás iránt. Határok fölött és óceánokon át tudjuk megragadni és megtartani egymás kezét.

18-án: Az egyház közössége volt nemzetünk megtartó ereje nemzedékeken át. Kérjük Istent, hogy szorongassa választottai szívét az egymás iránti felelős szeretetre.

25-én: Kérjük Istent, hogy segítse meg szétszórtságra kényszerített nemzetünket. Segítsen, hogy tudjunk dolgozni és áldozatot hozni népünkért.

Február

Imádkozzunk egyre fogyó nemzetünkért és egyházunkért.

1-jén: Rendszeresen imádkozzunk a megszületendő gyermekekért, hogy senki se gyilkolja meg magzatát, és az egészséges gyermekek örömet szerezzenek a szülőknek.

8-án: Kérjük Isten áldását a gyermeket vállaló házaspárokra.

15-én: Imádkozzunk a jegyespárokért és fiatal házasokért.

22-én: Kérjük Isten gazdag áldását a sokgyermekes családokra.

29-én: Kérjünk áldást a bölcsődék, óvodák, iskolák nevelőmunkájára.

Március

Gyermekeink életét, testi-lelki növekedését kérjük Urunktól.

7-én: Könyörögjünk a hittanórákért és a gyermekek istentiszteleteiért.

14-én: Kérjük Isten áldását az ifjúsági szervezetekre (cserkészek, REFISZ, KIE, SDG).

21-én: A konfirmációra készülő fiatalokat hordozzuk Urunk előtt.

28-án: Könyörögjünk azért, hogy fiataljaink is rendszeresen részesüljenek az úrvacsora áldásaiban.

Április

Kérjük Isten áldását tanintézeteinkre.

4-én: Adjunk hálát a keresztségben részesült gyermekekért, a református óvodákért és óvónőkért.

11-én: Ajánljuk Isten kegyelmébe a református iskolákat, tanárokat, diákokat.

18-án: Imádkozzunk egyházunk egyeteméért, főiskoláiért, a lelkes- és diakónusképző intézetekért.

25-én: Kérjünk áldást az állami, önkormányzati tanintézetekre, tanárookra, diákokra.

Május

Megpróbált életű testvéreinket ajánljuk Isten kegyelmébe.

2-án: Kérjük Isten áldását az öregothonok lakói és a gondozók életére.

9-én: Hordozzuk Isten előtt az árvaházak és szétszakadt családok gyermekeit.

16-án: Könyörögjünk az értelmi fogyatékos és mozgássérült fiatalokért.

23-án: Könyörögjünk az utcagyerekekért és a hajléktalanokért.

30-én: Esedezünk a kábítószeresek kísértésével küzdő fiatalokért.

Június

Kérjünk áldást a szeretetszolgálatban fáradozókra.

6-án: A református kórházak orvosaiért, ápolóiért, betegeiért imádkozunk.

13-én: Az állami önkormányzati kórházak gyógyító munkájára kérjünk áldást.

20-án: Könyörögjünk az otthon gondozott betegekért és ápolóikért.

27-én: Kérjünk áldást az új gyógyszereket és gyógyító eljárásokat kutató tudósokra.

Július

Könyörögjünk a szétszórtságban élő magyar nemzet megtartásáért.

4-én: Anyanyelvünk megmaradásáért és az egy nyelven beszélők szeretetközösségéért imádkozunk.

11-én: A Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata és a Magyar Reformátusok Világszövetsége szolgálataira kérjünk áldást.

18-án: A szórványokban élő magyarokért és a köztük szolgálókért imádkozunk.

25-én: A Kárpát-medencében szolgálatot vállaló magyar szervezetek munkájára kérjük Isten gazdag áldását.

Augusztus

Kérjük Istenünket, hogy segítsen megőrizni valódi kincseinket.

1-jén: Kérjük Istent, hogy megmaradhasson köztünk az adott szó becsülete.

8-án: Kérjük Istent, segítsen, hogy tiszta beszédű, kulturált nemzet legyünk.

15-én: Kérjük Istent, segítsen, hogy a hit, a hűség és a tisztesség népe legyünk.

22-én: Kérjük Istent, segítsen, hogy a széthúzás helyett az összetartás legyen jellemzőnk és közös reménység éljen szívünkben.

29-én: Imádkozunk, hogy vezetőink az ország javát és boldogulását munkálják.

Szeptember

Imádkozunk, hogy a világ élete Isten rendje szerint formálódjék.

5-én: Könyörögjünk azért, hogy Isten adjon az országoknak jó vezetőket, és ne engedje az emberiséget gonosz kezek hatalmába esni.

12-én: Isten adjon minden népnek szabadságot, békességet, fejlődést. Nekünk is.

19-én: Urunk szabadítsa meg a nemzeteket egymás gyűlöletének átkától.

26-án: Áldjuk Urunkat a teremtett világért, és kérjük, hogy segítse mindazokat, akik óvják és védik a természetet.

Október

Imádkozunk az egyház megújulásáért.

3-án: Az egyetemes anyaszentegyház új lelki ébredéséért könyörögjünk.

10-én: Imádkozunk azért, hogy Isten kegyelméből só és világosság lehessen egyházunk és a gyülekezetek tagjai környezetükben.

17-én: Imádkozunk a külmiszióban szolgáló testvéreinkért és munkájukért.

24-én: Kérjük Urunkat, hogy adjon megértést, szeretetet és közeledést a keresztyén felekezetek között.

31-én: Adjunk hálát a reformációért, és kérjük az új reformáció ajándékát Urunktól!

November

Kérjük Urunkat saját egyházunk megújulásáért.

7-én: Kérjük Urunk áldásait a zsinatok, egyházkerületi és egyházmegyei közgyűlések döntéseire. Könyörölgünk a püspökök, főgondnokok, esperesek, gondnokok életéért.

14-én: Kérjük Isten áldását a lelkipásztorok igehirdetői, tanító és pásztori szolgálataira.

21-én: Kérjük Isten áldását a presbiterek és diakónusok felkészítésére és szolgálataikra.

28-án: Esedezünk azokért a gyülekezetekért, ahol még vagy már nincs lelkipásztor, hogy megerősödjék a hitben, legyen saját presbitériumuk és pásztoruk.

December

5-én: Az Afrikában és Ausztráliában élő magyar reformátusokra, gyülekezetekre, pásztorokra, presbiterekre kérjük Isten áldását.

12-én: Az Észak- és Dél-Amerikában élő magyar reformátusokra, gyülekezetekre, pásztorokra, presbiterekre kérjük Isten áldását.

19-én: A Nyugat-Európa országaiban élő magyar reformátusokra, gyülekezetekre, pásztorokra, presbiterekre kérjük Isten áldását.

26-án: A Kárpát-medencében élő magyar reformátusokra, gyülekezetekre, pásztorokra, presbiterekre kérjük Isten áldását.

D. Dr. Csiba Kálmán
ny. püspök, a MRETZS tb. elnöke
javaslatai alapján

Naponkénti imádságaink ajánlott témái

Vasárnap – Isten országa ügyét, az egyetemes anyaszentegyház életét, az igehirdetés örömeit és gondjait hordozzuk Isten előtt. Imádkozunk az egyházi intézményekért, az istentiszteletekért, a sákramentumok áldásaiért.

Hétfő – Családunk: szüleink, házastársunk, testvéreink, gyermekeink, unokáink, keresztgyermekünk, rokonaink örömeit és terheit vigyük Isten elé. Könyörölgünk erőért, egészségért, kenyérért, családi életünk terveiért és feladataiért.

Kedd – Magyar népünk és a világ gondjaiért imádkozunk: kérjünk áldást az önkormányzatok, az országgyűlés, a kormány munkájára, a népek vezetőire, hogy békében, biztonságban, jólétben és igazságban élhessünk a Földön.

Szerda – Küldetésünk, szolgálatunk gondjaiért imádkozunk: felebarátok, betegek, szenvedők, öregek, gyászolók, árvák, a szeretetotthonok gondozottjai és gondozói életére kérjük áldást. Könyörölgünk az egyház egységéért és missziójáért.

Csütörtök – Munkánk, hivatásunk eredményeit és feladatait hozzuk bizalommal a kegyelem királyi széke elé. Könyörölgünk munkatársainkért. Hordozzuk Urunk előtt városunk, községünk, hazánk jólétét, szabadságát, lelki gyarapodását. Kérjünk áldást a gyermeket nevelő családokra, óvodákra, iskolákra.

Péntek – Gyülekezetünk életét és szolgálatát vigyük az Úr elé. A lelkipásztor, a gondnok, a presbiter, a diakónus, a hitoktató, a tanár és minden szolgálattelévő életére kérjük áldást. Imádkozunk az igehirdetési alkalmakért és az egyházi tanintézetekért.

Szombat – Adjunk hálát az igéért, a Szentlélek ajándékáért, az egészségért, erőért, kenyérért, elvégzett munkáért. Kérjük áldást a vasárnapi istentiszteletekre. Készüljünk Jézus Krisztus visszajövetelére, Isten valamennyi ígérete beteljesedésére.

Ifjúsági bibliaóra

Móra László Tibor

Kajántó

Timótheus – Jézus Krisztus jó vitéze

Alapige: 2Timótheus 2,1–4

A sorozatunk végére érkeztünk. Ott voltak azok a bibliai személyek, akik segítségével egy kicsit önmagunkra ismertünk. A legtöbb portré negatívumot tartalmazott. A mai igéről azonban el lehet mondani, hogy végre pozitívan mutatja be a keresztyén embert.

Lássuk, hogy mit üzen Pál Timótheusnak, és ebből az üzenetből hogyan jelenik meg a mi számunkra egy olyan arckép, amelynek vonásait magunkon is felfedezhetjük.

Hogy jobban megértsük az ige üzenetét, előbb nézzük meg, ki volt Timótheus, akinek Pál ezt a levelet írta? A Szentírásból annyit tudunk meg róla, hogy Lisztrából származó görög apa és zsidó-keresztyén anya gyermeke, aki elkíséri az apostolt a második missziói útjára (ApCsel 16,1kk). Később az apostol önálló munkával is megbízza. Így Pál megbízásából Thesszalónikába (1Thessz 3,2), Korintusba (1Kor 4,17) és Filippibe (Fi 1 2,19kk) megy. Élete végéig hűséges munkatársa maradt az apostolnak. Élete nem könnyű, mert ő is fogságot szenved, ahonnan megszabadul (Zsid 13,22). A hagyomány szerint Efézus első püspöke volt. Amint látjuk, fiatalon beállt az ige igájába, és élete végéig hűséges maradt az evangéliumhoz. Különös eset az övé. Már így első ránézésre valahogy más ez a fiatal, mind sok mai ifjú. Hadd álljon itt egy példa. Konfirmációi előkészületre hívtam a fiatalokat. Az egyik édesanya kétségbeesve és felháborodva jött be a parókiára, hogy hogyan képzelem el, hogy az ő fia minden szombaton eljön káté órára, amikor ő focizik, és akkor van edzése. A foci fontosabb számára, mert hátha valamikor befutott sportoló lesz, de konfirmáláskor miért kell olyan szigorúan venni a szegény gyermekeket.

A Krisztus igájába beállt Timótheus számára nem könnyű mindaz, ami rá vár. Itt Pál testamentuma van leírva. Nem akárcire bízta mindazt, amit addig Isten segítségével elért, hanem olyanra, akiről tudja, hogy tovább viszi a megkezdett munkát. Ezért használ az apostol itt egy képet. A vitéz, a katona képét és szolgálatát. Mire kéri itt az apostol fiatal szolgatársát? Hogy legyen a rosszban szenvedő társa. Mi az egyik vonása ennek az arcképnek? A másikkal vállalt szolidaritás. Részt veszek a másik szenvedésében, ezzel segítve őt. Most hadd álljunk meg egy percre ennél a gondolatnál. Van-e a mai fiatal-ságban olyan tartás, hogy vállaljuk a barátunkkal való együtt szenvedést, ha kell, kitarunk mellette, még akkor is, ha ő bajban van?

Miért lehet és kell vállalni ezt a terhet? A keresztyén ember előtt ott van egy példa, Krisztus, aki vállalta a velünk való együtt szenvedést és az értünk való áldozatot is. Mi tulajdonképpen ez a szolgálat, a szenvedés vállalása (önfeláldozó szolgálat)? Nem más, mint a szeretet megnyilvánulása. A másokért végzett munka, fáradozás az a lemondó szeretet, amit megkaptam Krisztustól, és amit tovább kell adnom.

Az első vonása tehát ennek a portrének nem más, mint a barátommal és felebaráttommal vállalt teljes szolidaritás. Nem csak a jóban vagyok mellette, hanem a rosszban is.

Egy másik gondolat a mai igében, amiről el kell beszélgetnünk, az a teherhordozás. Napjainkban a fiatalok vállára mind nagyobb és nagyobb teher kerül. Gondoljatok csak

arra, hogy mennyire nehéz egy képességvizsga. Utána ott van az érettségi, a felvételi. Ha fizetések helyre kerültél, akkor hogyan lehet azt a pár száz dollárt vagy eurót kifizetni. Csak egy részét soroltam fel a gondoknak, amik jelentkezhetnek a ti életetekben.

Minderről Pál is beszél. Timótheus kell hordozza az ő munkájának a terhét. Mi az ő munkája? Nem más, mint hogy gondot kell viseljen a gyülekezetre, kell tanítsa azokat, ki kell hogy válassza a munkatársait, akik ebben segítenek neki. Modern szóval úgy is lehet mondani, hogy Timótheusnak menedzselnie kell egy csoportot. Irányítani mindazt a munkát, ami ott folyik.

Miért teher ez a munka? Mert sokszor fel kell vállalnia másoknak a terhét, hogy minden jól menjen. (Egymás terhét hordozzátok, és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét. – Gal 6,2.) Azért mert ezt a munkát nem egy földi főnök kéri számon, akivel valamilyen módon ki lehet egyezni, vagy ha nem, akkor keresek egy más munkahelyet, hanem maga Isten. Timótheus a felelősség terhét kell érezze. Vele együtt pedig mindannyian, akik valamit akarunk tenni Isten országának a hirdetéséért.

A másik vonás ezen az arcképen a felelősség vállalása. Amit tettem, azt én tettem, és legjobb tudásom, szándékom, de leginkább hitem szerint cselekedtem. Tudva azt, hogy munkámról el kell számoljak az Úr előtt.

Végül ott van az igében a forrás megjelölése, hogy honnan kap erőt. Nem csak teljes odaadást, a tehervállalást kéri az apostol fiatal munkatársától, hanem rámutat a munkában való egyetlen „segédeszközre” Ez a „segédeszköz” a Kegyelem. Ebben kell megerősödni Timótheusnak.

Mi a kegyelem? Egy mondatban összefoglalva nem más, mint az, amit Krisztus tett ebben a világban ezért a világért. Nem más, mint az, hogy Isten az ő egyszülött fia által a mi számunkra ingyen, minden mi érdemünk nélkül adta a világ legnagyobb kincsét.

Tulajdonképpen a kegyelemben való megerősödés azt jelenti, hogy nem kell tennie a fiatal Timótheusnak semmit, hogy megkapja a továbbszolgálathoz az erőt, csak azt, hogy amit hirdet, el is higgye. A kegyelemben csak az Istenbe vetett hit által lehet megerősödni.

A harmadik vonása ennek a képnek a kegyelemben való hit. Hiszem, hogy bár bűnös vagyok, Isten megmentett, és erőt ad arra nézve, hogy életemet és munkámat, amit az ő szolgálatába állítottam, tovább tudjam vinni, az ő dicsőségére.

Milyen ez a mai arckép? Mennyire fedik egymást a mi vonásaink, illetve a Timótheus vonásai? Mindezekre a kérdésekre próbáljunk választ adni saját magunknak!

Vitaindító kérdések:

1. A mai fiatal kap-e valamilyen örömet abban, hogy Krisztus igájába álljon már fiatalon, és élete végéig ott legyen? Annyi más lehetőség van arra, hogy máshol, másképp kapja meg az örömet, amit keres.

2. Tudjuk-e vállalni a másikért a szenvedést, az önfeláldozást, csak azért, mert ilyen példát kaptunk valamikor Krisztustól? Egyáltalán a krisztusi példa a mai világban ér-e valamit, amikor általában híres személyek (sportolók, zenészek, színészek) lettek a fiatalok példaképei?

3. Mi volt a véleményetek a sorozatról? Magatokra tudtatok-e ismerni valamelyik portréban? Ha igen, akkor a következő alkalomra, aki akarja, névtelenül, pár sorban írja le gondolatait erről!

Rádioprédikáció

Farkas Antal
Nagyvárad – Velence

Bölcsesség vagy bolondság?

Alapige: Példabeszédek 1,7

Szeretett testvérem, aki a rádiókészülék előtt ülsz vasárnap délután, talán nem tudtál ma templomba menni, vagy talán rég nem voltál templomban, elgondolkodhatsz: bölcs vagy-e, avagy bolond? Minek tartanak az emberek: családtagjaid, a szomszédok, a munkatársak, az iskolatársaid? Hát te minek tartod magad? Ha bolondnak, tudatlannak – iskolázatlanságoddal, ha bölcsnek – diplomáddal magyarázod-e?

Töprengésedre Isten az Igén át adja meg a választ: bölcs az, aki felismeri az Ő akaratát és cselekszi törvényeit. Ezt Isten ajándékozza az Őt félőknek.

Félni kell Istentől? – kérdezhetsz. Nem, nem feltétlenül muszáj. De fontold meg. Gondolkozz el az előbbi történeten.

Egy megrögzött, hitetlen férfi számos követőre talált egy angliai kisvárosban. E típusból eleget találni Nagyváradon is... Hetvenkedő, kötekedő ember volt, akiből mint dézsából ömlött az istenkáromlás. Egy napon mindennek betetőzéséül párbajra hívta ki az Istent. Eljött a „párbaj” napja és ő öntelten vonult ki az erdőbe, hogy várja párbajozni Istent. Ott várt egy ideig, majd nagy diadallal hazatért, hogy Isten félt kiállni vele.

Az erdőben azonban egy parányi rovar megcsípte a szemhéját. Emberünk nem törődött vele. Viszont még azon az éjszakán megduzzadt a csípés helye és az illető néhány nap múlva meghalt vérmérgezésben.

A Zsolt 14,1-ben olvassuk: „Azt mondja a balgatag az ő szívében: Nincs Isten.” Az Úr elküldte egyik apró teremtményét és a hetvenkedő, bolond ember alulmaradt a küzdelemben.

Az istenfélelem a legősibb érzés, amit az ember átélt az Istennel való találkozás alkalmával. Ez a félelem alázatra kényszerít, elfogadom, hogy nem én vagyok minden mindenkiben, hanem van egy mindenk felett álló hatalmasság. Ez a félelem ugyanakkor egy önként vállalt tisztelet is egyben.

„Az Úrnak félelme feje a bölcsességnek”, de még világosabbá teszi a 9,10 verse: „a bölcsességnek kezdete az Úrnak félelme.”

Neked milyen ismereteid vannak? Nem lehet lemérni csupán iskolai, mesterségbeli tudással. Hogy az Isten bölcsességét megszerezd, lehet el kell tekintened mindazoktól az ismereteidtől, melyeket az életed során gyűjtöttél.

Jó példa erre annak az apának a története, aki érdeklődött egy művésznél, tanítaná-e fiát zenére? A mester öt aranyat kért, mire az apa megjegyezte, hogy a fia már részesült zeneoktatásban. Erre a művész tíz aranyat kért tőle tandíjként, ezzel a magyarázattal: öt aranyat a tanításért kértem, de még öt aranyba fog kerülni, hogy megtanítsam a fiát elfelejteni azt, amiről azt gondolja, hogy már tudja.

Az Igénkben nem a velünk született képességről, az eddig tanultakról van szó, hanem ajándékba kapott ismeretről, melyet nem lehet megszerezni más módon, csak a mesterek Mesterétől. Ez az a képesség, mely alapján különbséget tud tenni az ember jó és rossz között.

Spurgeon mondja: „Aki önismerethez jut, közel van Krisztus megismeréséhez.” Tarts önvizsgálatot, ismerd meg magadat. De azt is, mi a szándéka Istennek veled, tudásoddal, étleteddel.

Aki Istent nem veszi komolyan, az Ige bolondnak nevezi. De kire lehet ráfogni, hogy bolond? Csak arra, aki Nagyváradon az ún. Sárga Házba van beutalva, melyről Horváth Imre is ír egyik versében? Vagy aki rendelkezik erre nézve orvosi igazolással? Nem, nem. Hanem az, aki nincs tisztában tetteinek következményeivel. Van, aki az ideigvalóság szempontjából okos – az örökkévalóság szempontjából bolond.

Amerikában egy ember rendkívüli erőfeszítéssel életet mentett, ezért kitüntették. A szenátor, aki a kitüntetést átnyújtotta, megkérdezte, van-e valami kívánsága. A kívánsága az volt, hogy életfogytig tartó büntetésre ítélt barátját engedjék szabadon. A bíróság helyt adott kérésének, csakhogy amikor a szabadulás hírért vitték a fogolynak, az elfogadhatatlanul viselkedett: Nem kell, nem fogadom el a kegyelmet!

Ezt az ostobaságot nem is lehet megérteni. Pedig valóban így történt.

Élni lehet Krisztus nélkül, de meghalni nem. Lehet, te sem fogadod el, ha Isten felajánlja Valaki által számodra a kegyelmet. Pedig barátjaként szeret. Fiát, Jézus Krisztust adta érted. Lehet ez is bolondság előtted. Pál apostol viszont azt mondja: „de az Isten bolondsága bölcsőbb az embereknél.” (1Kor 1,25b)

Ez az isteni „bolondság” az, hogy kegyelmet, szabadulást kínál neked. Vizsgáld meg magad: nem vagy-e bűneid, „bolondságod” rabja? Isten felkínálja a bölcsességet, szabadulást, de csak ha elfogadod. Ha nem fogadod el, még ostobább vagy, mint az az ember a börtönben. Hiszen itt nem csak a földi életed rabságáról-szabadságáról, bolondságáról-bölcsességéről van szó – hanem az örök életeredről.

Még valami: ha úgy döntesz, hogy elfogadod ezt a bölcsességet, lehet bolondnak fognak tartani. Pál is azt mondja a Korinthusiakhoz frott első levelében, hogy a kereszt-ről való beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek – a zsidóknak botránkozás, a görögöknek bolondság – de nekünk, kik megtartatunk, Istennek ereje.

Ne feledd, „a világ bolondjait választotta ki magának az Isten, hogy megszégyenítse a bölcséket.” (1Kor 1,27)

Ha vállalod, hogy Krisztust hirdesd szavaddal, étleteddel, Isten megadja neked is a bölcsességet, mint annak a grönlandi misszionáriusnak, aki mikor fordítás közben a Jn 1,29 verséhez ért, megakadt: „Ímé az Istennek ama Báránya, aki elveszi a világ bűneit!” Nem tudta, hogyan fordítsa le a bárány szót, mivel a jégmezők lakói akkor még nem ismerték a bárányt. Végül fókának fordította – ugyanis az eszkimóknál ami nekünk a bárány, az számukra a fóka. Húsa táplálékul szolgál, zsírja világít, a prémjéből készült ruha melegít.

Szeretett testvérem, ezt az isteni leleményességet, bölcsességet kívánom neked! Fordulj Istenhez velem együtt és kérjed: „Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk.” (Zsolt 90,12) Ámen.

Úrvacsorai igehirdetés

Gáll Sándor

Lupény

Átváltozás

Alapige: 1Korinthus 11,23 kk.

Az úrvacsora alkalmával sokszor tesszük fel magunknak a kérdést, még ha nem is mondjuk azt ki: Vajon mire gondolt Jézus, amikor a megtört kenyeret szétesztotta a tanítványai között és körbeadta a poharat a borral? Mit jelentenek egészen pontosan e szavak: ez az én testem, ez az én vérem?

A János evangéliuma 6. részében Jézus arról beszél, hogy az Ő teste étel és az Ő vére ital. Aki azt eszi és issza, annak örök élete van. A korabeli hallgatók megbotránkoztak a kijelentéseken, mert a mózesi törvény a vér elfogyasztását szigorúan megtiltotta. „Mi módon adhatja ez nekünk a testét, hogy azt együk?” A szavak lényegét megértve, és figyelembe véve, hogy Jézus itt nem szó szerint értelmezi az elmondottakat, hanem a maga módján képes beszéd formájában, a mindennapi fogalmak segítségével fejt ki egy mennyei valóságra vonatkozó igazságot, rájövünk, hogy egészen másról van szó, mint amire a zsidók gondoltak.

Fontos látnunk már a legelején, hogy Jézus ezekben a mondatokban nem az úrvacsoráról beszél. Az úrvacsoráról szóló tanítását az utolsó vacsora alkalmával mondta el, és azt részletezi Pál apostol a korinthusiakhoz írt első levél 10. és 11. fejezetében. Éppen ezért semmi bibliai alapja nincs annak a római katolikus tanításnak, ami éppen erre a fejezetre, a János 6-ra hivatkozik. Ez abból indul ki, hogy csak úgy lehet Jézus testét enni, ha az áldozás ostyája átváltozik Jézus valóságos testévé, és a bor átváltozik az Ő valóságos vérévé. Így a hívő már nem ostyát vesz magához, hanem Krisztus valóságos testét, az áldozópap pedig nem bort iszik a kehelyből, hanem vért.

Mivel a Szentírás semmi ilyenről nem tanít, ezért mi az úrvacsora jegyeit úgy vesszük magunkhoz, mint közönséges kenyeret és természetes bort, ahogy azt Jézus az első alkalommal, nagycsütörtökön az utolsó vacsoránál is tanítványaival tette. Hiszen Ő ott volt előttük testi valójában, és így mondta, miközben a kenyeret nekik nyújtotta: ez az én testem, és a bort körbe adta és ezt mondta: ez az én vérem. Ezek az egyszerű jegyek azonban az Ő engesztelő kereszthalálára emlékeztetnek minket, és így a hitünket erősítik. Milyen értelemben? Olyan értelemben, hogy amilyen valóságosan megfogjuk majd itt a kenyeret, a szánkba tesszük, megrágjuk, és utána lenyeljük a korty bort, olyan valóságosan eleget tett Krisztus a kereszten, személy szerint mindannyiunk bűnéért. Ezt a hitet erősíti bennünk az úrvacsora szertartása. Amilyen valóságosan eggyé válik velünk, a mi testünkkel az Ő megtörtetett testének a jele, a kenyér, és az ártatlanul kiontott vérenek a jele, a bor, hisszük, hogy ugyanolyan valóságos lelki közösség jöhet létre közte és köztünk a hit által. Az úrvacsora tehát a hitünket erősíti. Egyben arra serkent minket, hogy maradjunk meg a hétköznapiakban is ebben az érettünk is meghalt és feltámadott Krisztussal való közösségben.

A Biblia tanítása szerint tehát nem az úrvacsora jegyei változnak át, hanem a hívő ember változik át, ha Krisztussal közösségre jut és új emberré lesz, akin kiábrázolódnak Jézus Krisztus vonásai. Hadd olvassak néhány szép mondatot Kálvin Jánostól, amikor ezt magyarázza, hogy nem a jegyek, hanem a mi életünk csodálatos átváltozásáról beszél az úrvacsora. „Arról, hogy Krisztus velünk együtt ember fiává lévén, minket magával

együtt Isten fiaivá tett. Hogy a földre való lejövetelével felmenetelt készített számunkra a mennybe. Hogy miután felvette a mi halandóságunkat, halhatatlanságát közölte velünk. Hogy magára vévén erőtlenségünket, saját erejével erősít meg minket. Hogy felvévén magába a mi szegénységünket, átáraszsa reánk gazdagságát. Hogy magára vévén igazságtalanságunknak ama terhét, amely alatt gyötrődöttünk, saját igazságába öltöztessen minket. A feltámadott Krisztussal való egyesülésünk titka természeténél fogva felfoghatatlan, de a titkot látható jegyekben és jegyek által hatékony módon adja eléink az úrvacsora úgy, hogy az még a legtompább elmékbe is behatolhat, a lelkek épp úgy táplálkoznak a magát érettünk odaáldozó Krisztussal, mint ahogy a kenyér és bor táplálja a testi életet.” (Institutio XVII.)

Tehát a mi „átváltásunk”, megváltásunk a cél. Aki nem úgy jön ide, hogy meg akar változni, arra mondja a Szentírás, hogy méltatlanul eszik és iszik, és ítéletet eszik és iszik magának. De aki úgy jön úrvacsorázni: Úr Jézus, nekem nemcsak a javaid kellenek, én veled szeretnék szoros közösségre jutni, feltétel nélkül elfogadlak téged, és odaadom magam neked, én másként akarok kimenni innen, mint ahogy idejöttem, szeretném megvallani és elhagyni a reám jellemző bűnöket, segíts ebben, és engedd, hogy valóság legyen, hogy „e gyarló testben Jézus él már, nem én” – az akármilyen bűnök elkövetése után is jöjjön, és bizalommal úrvacsorázzék.

Az úrvacsora a bűnösöknek van. Aki azt gondolja, nem bűnös, ne jöjjön úrvacsorázni. Aki azonban tudja, mire kér bocsánatot, és hiszi azt, hogy mindenre elég az Ő bocsánata, mert Jézus az Ő bűn nélküli életét áldozta fel miattunk és helyettünk, az jöjjön azzal a bizonyossággal, hogy úgy mehetünk el innen, hogy maga Jézus közli velünk: „Megbocsáttattak a te vétkeid, eredj el békességgel!”

Így jöjjünk ide most is, és így készüljünk máskor is az úrvacsoravételre. Ámen.

Keresztelési igehirdetés

Horváth Hunor
Harasztos

Amikor az Isten és ember neve egybeolvad...

Alapige: Máté 28,18–20 és Filippi 2,9

„Nomen est omen” – tartja a latin közmondás, vagyis magyarítva: „az ember a nevében van”, illetve olyan az ember, mint amilyen neve.

Az ószövetségi zsidó ember, de általában a régiek hozzáállása a névadáshoz figyelemreméltó volt. Úgy igyekeztek nevet adni a megszületettnek, hogy az ráillő legyen. S bár nem az embert faragták a neve után, mégis az „ismeretlen”, kis emberke a megfelelő nevet kapta.

A név megpecsételi az embert, de az előzőek szerint sokkal inkább az ember az, akinek jelleme az, amely a névben is megtestesül.

A bibliai nevek érdekes mondanivalókkal tárulkoznak eléink. Tudjuk, hogy Mózes neve „vízből kihúzott”-at jelent, míg a Jákob neve „csaló”-t jelent, mert ilyen volt már születése kezdetén, míg ikertestvére, Ézsau neve „szőrös”-t, s az újszövetségi Filep neve „lovat szerető”-t jelent.

Vannak azonban olyan nevek, amelyek Isten nevébe ágyazottak, amelyek jelentése mindig az Úrral való kapcsolatot fejezik ki, mint az Ezékiel próféta neve: „Isten meg-

erősít”, vagy Izrael, Jákob új neve, aminek jelentése: „Isten harcol érted”, akik életük folyamán megtapasztalták, hogy az Úr nevüknél is közelebb van hozzájuk.

Ma divat jól hangzó sztárok nevét adni a gyermekeknek. Egy-egy helységben lehet tudni, hogy az adott évben, a gyermekek születésekor milyen filmsorozatot, szappanoperát sugárzott a tévé, s függetlenül a magyar fülnek idegenül hangzó spanyol, brazil, portugál névtől, az ártatlan kisdéd a színészvilág csillogását, mint szülői vágyat, névbe sűrítetten megkapja.

Gyermekeketek azért hoztátok ide, hogy „belekereszteljük” az Örökkévaló Isten nevébe. Ne feledjétek megtanítani gyermekeketek arra: mit jelent ez a név, és miért van ő is benne e névben.

Mi emberek könnyen torzítunk. A nevekből is hamar önállósítunk „új” nevet. Mi alakítjuk át az Istvánokat, „Pistikékké”. Attól sem riadunk vissza, hogy ne csak az ember nevét, de Azét is deformáljuk, Akiébe belekereszteltettünk.

Így válik az ember megromlott gondolkozása által, ama mindenek fölött való Név nevecskévé: (az Úr bocsássa meg, hogy kimondom), az Isten = istenkévé, Jézus = jézuskává lesz, mely név már rég nem az, akinek akarnánk.

A láthatatlan, megfoghatatlan Urat, Aki Fiában önmagát láthatóvá tette (Jn 12,45), összezsugorítanánk, a felnőttek „realitás” világából kitolnánk a gyerekmesék szférájába, gyerekessé téve ezáltal az Isten szent nevével felületesen bánó, jogos büntetés lehetőségét. (2Móz 20,7)

Pedig e névbe való behelyeztetést a csodák csodájaként kellene megélnünk, mert e Névben a mi halandó életünk az Örökkévalóba belesimulva örökké élővé lesz.

E Név a hívő élet győzelmének a biztosítója. E név zászlaja alatt lenni (Zsolt 20,6) azonban nem valami kolozsvári polgármester stílusú, „Funar” indulatú, e csodálatos színes világot csak három színben látó, beszűkülte gondolkozást jelent, de azok nemzetieskedő igazát sem, akik csak a „magyarok istenéről” akarnak tudni.

Drága szülők, keresztszülők, s mi, a gyülekezet, mindnyájan szent célként kell munkálkodnunk azon, hogy e gyermek részesüljön a megváltás örömeiben és áldásában.

Minél inkább ismeritek ti a megdicsőült Krisztus nevét, annál inkább fogja ő is zavaitokból, tetteitekből önmaga számára is elfogadni Krisztust élete Urának. Ez lesz az öröm forrása a ti számotokra és az ő számára egyaránt. Ámen.

Esketési igehirdetés

Szilágyi Imre

Aranyosgyéres

Ha így szeretett minket Isten...

Alapige: 1János 4,11

Kedves ifjú pár! Azért jöttetek most Isten házába, hogy Isten színe előtt megfogadjátok, életetek végéig szeretni fogjátok egymást, örömben-bánatban, egészségben-betegségben, végig szentül, hűségben kitartotok egymás mellett. Tudjuk, hisszük, hogy őszintén, szívetekből mondjátok majd ki az igent, és ígértek meg egymásnak ezt a krisztusi hűséget. Biztos, hogy boldog házasságban akartok élni, egymás örömeire.

Mi is azt kívánjuk nektek, hogy a szeretet soha ne gyengüljön, ne kopjon meg közöttetek, hanem egyre inkább erősödjön, mélyüljön. Most úgy érzitek, olyan erős szeretet van bennetek, hogy ez nem kérdés. Olyan a szeretet bennetek, ahogy az Énekek éneké-

ben olvassuk: erős, mint a halál, inkább meghal, mintsem elveszítse szeretete tárgyát. Olyan, hogy nem tudja elképzelni társa nélkül az életet, bármire kész érte. Így volt ez mindig. Tudjuk, hogy mennyi szenvedést okozott a régi világban, ha valamilyen okból az ilyen szeretetre alapuló házasságot megakadályozták.

A huszadik század felszabadította az embert a kötelező – érdek – házasság megkötése alól, az ember saját döntése, érzése szerint léphet házasságra. Most már teljes lehetett a boldogság egy-egy megkötött házasságban, egész életre szólóan.

De az ember azt tapasztalja, hogy így sem válik be mindig az örök szeretet, vagy örök szerelem elmélete. A szerelemből született házasságok közül is sok tönkrement. Most már egyre gyakrabban, annál is inkább, mert a hűségről való gondolkozásmód is nagyon megváltozott. Ma már nem olyan nagy dolog egy válás.

Így végül az, amit Isten az ember boldogságáért adott, elveszítette hitelét. Sok mai ember már nem hisz a házasságban, nem bízik egy lehetséges tartós kapcsolatban, nem bízik saját magában sem.

Pedig nem a házasság rendjével van a baj, hanem az emberrel.

Sokan kihagyják Istent az életükből, kihagyják Istent – a házasság intézményének alapítóját – a házasságból.

Rájöttek arra, hogy a szerelem nem garancia a jó házasságra. Elég ahhoz, hogy összehozzon egy házasságot, de ahhoz, hogy megtartsa, ahhoz nem. De nem látják, nem tudják mi a garancia egy jó házassághoz.

Az Ige szerint először is az, hogy higgyük, Isten nagyon szeret minket. Feltétel nélkül szeret. Függetlenül attól, hogy kik vagyunk, milyenek vagyunk, úgy szeret, hogy Fiát adta értünk, hogy megbocsáthasson, megáldhasson, örökéletet adhasson nekünk.

Titeket is Isten nagyon szeret. Higgyétek ezt életetek minden napján. Ő végig akarja kísérni életeteket, vezetni akar, segíteni akar titeket, örömet akar adni nektek. Ha figyeltek Reá, tapasztalni fogjátok ezt. Igényeljétek ezt a szeretetet. Ha ez a szeretet betölti a lelketeket, akkor tudtok teljes lélekkel szeretni ti is. Tudjátok bármilyen helyzetben, feszültségek, bajok között is szeretni egymást, megbocsátani hetvenhét-szer is, figyelni egymásra, egymás igényeire, támasszá lenni egymás számára az élet harcai között.

Isten szeret titeket és segíteni akar Nektek életetek végéig, hogy életetek végéig tudjátok felszabadultan mondani: „tudom, hogy Isten szeret minket, vezet, tanít, tanácsot ad, erőt ad, szabadításokat ad.”

Minden nap figyeljétek Reá, az Ige napi olvasása közben de napközben is, amikor feladataitokat végzitek. Végző soron most nem csak ti mondjátok ki egymásnak ünnepélyesen, hogy „szeretem”, hanem Isten is kijelenti most nektek ünnepélyesen: „szeretlek titeket!”

Ahogy most érzékenyen figyeltek egymásra, mert szeretitek egymást, úgy figyeljétek egymásra életetek végéig, de mindenek felett ilyen érzékenyen figyeljétek Istenre és így boldogok, boldog házások lesztek. Ámen.

Temetési igehirdetés

Kurta-Tótos Szabolcs

Pelekeszi

Elhullt a virág, de Istenünk beszéde mindörökre megmarad

Alapige: Ézsaiás 40,6–8

Vannak az életben olyan szomorú alkalmak, amit nem tudunk megmagyarázni, nem tudunk elfogadni. Elakad a szó, a gondolatok megállnak, s tanácstalan, rémült emberek néznek egymásra. A tegnap elhangzott egy rémült híradás, hogy testvérünk megpihent, de a híren kívül egyebet nem tudtunk mondani. Ez a hallgatás egy tisztelgés volt egy elmúlt élet felett és az ő családja előtt.

Hallgattunk, s most is csak a síró emberek sóhajai hallatszanak. Nem más ez, mint a halál, a gyász, a meg nem értés csendje. Ne is szóljunk hát, engedjük, hogy Isten szóljon most, e nehéz órában!

Ézsaiás próféta szavain keresztül szól most hozzánk az Ige, melyben Isten vigasztalja a népét, amely fogságban van, és szomorúságában nagyon egyedül érzi magát.

Úgy érzi, mintha Isten elhagyta volna. S ekkor a legnagyobb mélységben felhangzik a mennyei szózat: vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet. Így szól Istenetek! A népnek nagy szüksége van most a vigaszra. Az emberi bátorítás csődöt mondott, egyedüli fogózóknk Isten Igéje maradt.

Ez az ige úgy szól, hogy egy pillanatra mi is beleképzeljük magunkat az izraeliek helyzetébe, hiszen mi is fogságban, a halál fogságában érezzük magunkat. Úgy érezzük, hogy a kedves arc eltávozásával mindenki, talán még Isten is elhagy bennünket. Idegennek, árvának érezzük magunkat, akárcsak Izráel népe.

A legnagyobb mélységben azonban felcsendül számunkra is a biztatás, szól a vigasz, mégpedig Isten vigasztal minket. A vigasztalás azt hirdeti, hogy vége van a nyomorúságnak, megbocsáttattak a bűnök. A nyomorúság a mi esetünkben a halál tényét jelenti, amely minden embert megrettent, de a hívő ember már tudja, hogy a halál hatalmát, a mi nagy nyomorúságunkat Krisztus feltámadása megtörte.

Az első vigasztaló versek (1. és 2. vers) után az Úr elmond egy tény, amely számunkra sok mindent megmagyaráz. Megmagyarázza, hogy az emberi élet, a földi sokat szenvedő test olyan, mint egy fűszál, szépsége pedig olyan, mint egy virágé. Valóban ehhez lehet a legjobban hasonlítani az emberi életet, amely addig szép és szemet gyönyörködtető, amíg az élet szele meg nem tépázza. Olyan gyenge, törékeny az élet! Annyi bántás, megpróbáltatás éri! S az a legszomorúbb, amikor egy fiatal virágot látunk hirtelen letörve. Tudjuk, hogy ez az élet rendje, tudjuk, hogy elszárad a fű és elhull még a legszebb virág is, most azonban mégiscsak döbbenet állunk. Elménkben pedig visszhangzik az ige első fele: „megszáradt a fű, elhullt a virág...”

A felolvasott Ige jellemző a legjobban előrement testvérünk életére, mely emberi mértékkel mérve nagyon rövid volt. Egy szép virág kezdett el növekedni ezelőtt 23 évvel, s amikor a legszebb lett volna, az élet forgószele újra és újra megpróbálta őt. S ő, bár törékeny volt, mégis olyanná lett, mint egy szálfá: inkább eltört, de nem hajlott meg. Nem hajlott meg a betegség előtt és az utolsó percig reménykedett. Nagyon szeretett volna még élni, de nem önmagáért, hanem családjáért, akik az utolsó percig kitartottak mel-

lette. Elhervadt egy virág, letört, s még nem tudta megköszönni a sok ápolást és gondoskodást, amit adatok.

Ha meghalljuk az Igét megértjük, sőt el is hisszük azt, csak éppen nem értünk sok mindent. Az árván maradt gyermekkel együtt kérdezzük: „Hol van ő?”

Hol van ő? Amit itt lezártatok, már nem ő, csak egy megfáradt, elgyengült test. Ő, a szeretettek már nincs itt, már jó helyen van. Teste megnyugszik, lelke pedig, hisszük, hogy már az Úr közelében van. Isten megkönyörült rajta, és magához szólította, hogy ne szenvedjen tovább. Elment előre egy olyan helyre, ahol nincs könny, nincs gyász, nincs fájdalom.

„Megszárad a fű, elhull a virág...” eddig az Ige első felére figyeltünk. De van tovább is: „De Istenünk beszéde örökké megmarad!” Mi marad nekünk? Mi a mi vigasztalásunk? Az, hogy bármi is történjék, az Úr beszéde velünk marad. Vigaszt és támaszt ad. Engedjétek tehát, hogy az Úr töltsen be a most támadt hiányt, s hogy ő legyen ott veletek, és ő segítsen titeket az életben. Őrá bízzátok az árvát, az özvegyet, s minden gyászolót, mert Isten az, aki örökre veletek marad.

Az örökre velünk maradó Isten mondja azt is, amit a Heidelbergi Káté oly szépen megfogalmaz: hogy *Jézus Krisztus egy sereget gyűjt*. Itt a földön az egyház tagjai alkotják e sereget, ott a mennyben pedig az előrement lelkek. Itt eggyel újra kevesebb a sereg, míg ott fenn eggyel többen vannak!

Egy virág itt elhervadt, egy szál fű elszáradt, ott fenn azonban egy új virult ki.

Mi az, ami mégis vigasztalhat bennünket? Jézus mielőtt a mennybe ment volna azt ígérte, hogy elküldi maga helyett a Vigasztalót. Ez a Vigasztaló Szentlélek most titeket is keres. Pál apostol szavain keresztül most így szól hozzátok: „Elég néked az én kegyelemem.” Vitázni persze lehetne, hogy sok-e vagy kevés ez a kegyelem. Egyik sem „Éppen elég.” Elég lesz számotokra, hogy e szomorú helyzetet átjussatok és feldolgozzátok ezt a érthetetlen tény. De az is meg van írva, hogy „mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít.” Mire elég ez a kegyelem és ez az erő? Arra mindenképpen, hogy elinduljatok a nehéz óra után, hogy elviseljétek a gyászt, s hogy ne roppanjatok össze. Így Isten e vigasszal erősít és vigasztal minket. Mit tanácsolhatunk nektek, gyászoló testvéreink? Azt, hogy ezután még jobban szeressétek egymást, különösen ezt a kisgyermeket, akit maga helyett hagyott itt nektek.

Mivel tudnak az emberek vigasztalni? „Az idő minden sebet begyógyít, majd elfelejtitek.” Ez azonban nem elég a vigasztaláshoz, ezek csak üres szavak. Gyenge részvét, amiben annyi a jó, hogy próbálunk veletek együtt érezni.

Isten azonban, aki ezután is veletek marad, nem csak ennyit mond. Mi csak elválást és fájdalmat látunk. Isten azonban meg akarja velünk láttatni, hogy itt nem egy elszakadás történt, hanem egy találkozás. Találkozás előrement testvérünk és Isten között. A szeretett arc helyett pedig küldi a Vigasztalót, aki megadja a megnyugvást és a békességet.

E vigasztalásban bízva kérünk, engedjétek el őt, hadd pihenjen meg. És bár megértene mi sem tudjuk, de szívből kívánjuk, hogy adja Isten, hogy amit nemsokára eltűnni láttok, ezerszer adja vissza az ő szeretetében és áldásában.

Maradjon veletek az ő szeretete és vigasztalása. Fogjátok meg az Úrnak felétek nyújtott kezét és vigyázzatok egymásra.

E vigaszban bízva engedjük testvérünket örök nyugalomra, s kérjük Istent, hogy Szent Lelkével vigasztalja meg mindnyájunk bánatos szívét. Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
40079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza
Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
Számítógépes szedés, tördelés: Szabó Magdolna
ISSN 0254-4458

Túrmezei Erzsébet

A refrén

A 136. zsoltár visszhangja

„Mert örökkévaló az Ő kegyelme”
– olvasom újra meg újra,
mint csodálatos, ujjongó refrént,
akár a teremtés csodáit
zengi a hárfa húrja,
akár Isten népének útja
vonul végig az éneken
át vereségeken, győzelmeken.
Mintha mindennek
az az egyetlen, drága titka lenne,
hogy „örökkévaló Isten kegyelme”

Így lehet mindenki életének,
mindegyikünk élete énekének
refrénje, visszatérő, szép sora.
Jó volna megkeresni, rátalálni,
a megtett utat visszaemlékezve,
még egyszer végigjárni
mélységeken, magasságokon át.
Odatehetnénk-e minden után
a zsoltár visszatérő, szép sorát:
„mert örökkévaló Isten kegyelme”?

Életem énekének
refrénjét keresem.
Szálltak az évek. Vitt az út
át örömkön, szenvedéseken.
De nincs, amit Megváltóm keresztyének
ragyogása át ne ölelne!
Azért volt minden, és azért lesz minden,
„mert örökkévaló az Ő kegyelme”!

(„Most élni – küldetés” című verseskötetből)